Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1995 йил 23 сентябрь, шанба. №117 (21.880). Сотувда эркин нархда.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Т. Ғ. РАҲИМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Тоҳир Ғафурович Раҳимов Ўзбекистон Республикаси алоқа вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 сентябрь.

Насибаси бутун халқмиз

ТЕГИРМОНЧИЛАР САРДОРИ

Ҳунарли хор бўлмас, деб бежиз айтишмаган экан. Негаки, бугунги кунда ҳунарли кишилар меҳнати эвазига яхши турмуш кечиряптилар. Тўғри, ўтган даврда ҳам ҳунар эгалари ёмон яшагани йўқ. Аммо у даврда тадбиркорларга, ҳунармандларга кенг имконият, рағбат, эътибор ҳозиргидек эмасди. Эндиликда кимки тадбиркорликни хоҳласа, катта йўл очиб берилди. Кўпчилик кишилар боқимандалик кайфиятидан чиқиб, тадбиркорлар сафига қўшиляпти. Оқилона меҳнат, албатта, самара беришини одамлар кун сайин тушуниб бормоқдалар.

Шундай хаёллар билан Патулла бобо Султоновнинг тегирмонига йўл олдим. Гапнинг аввалида шуни ҳам айтиб ўтайки, тегирмонга борган киши бир йўла хордиқ чиқариб қайтади. Нега деганда у «Зомин — Супа» йўлининг шундоқ ёқасида, сўлим табиат қўйнида жойлашган.

Ҳа, Зоминда уста — тегирмончи Патулла деса танимайдиган одам йўқ. Чунки бугунги кунда тегирмонга иши тушмайдиган оила қолмади ҳисоб. Аммо у ҳунари эъзозланишига осонликча эришгани йўқ. Бунинг замирида неча йилларни мужассамлаштирилган машаққатли, завқли меҳнат ётибди.

Тегирмонда ҳар ким ҳам ишлайвермайди. Тегирмончилик унга ота касб. Бобо қачонлардир тегирмон қуришни орзу қиларди. Ниҳоят, унинг ниятлари рўёбга чиқди. Уста уйидаги молларини сотиб, ўғилларини ёнбошига олиб, ғайрат билан ишга киришди. 1992 йилнинг қаҳратон кунларида тегирмон иш бошлади. Бобо хурсанд. Тегирмон бошида бир қўчқор сўйиб элга ош берди. Тегирмон ишга туширилганини эшитиб, одамларнинг сони кун сайин ортиб борди. Устанинг омади келиб, тез орада ишлар юришиб кетди. Бир йилга бормай сарфланган харажат қопланди.

Айни пайтда устанинг сув тегирмони кунига 3 тонна буғдойни унга айлантириш қувватига эга. Демак, кунига 300 килограмм ун тегирмон ҳақи сифатида соф даромадга олиб қолинади. Буни пулга чақадиган бўлсак, 2400 сўм бўлади. Буни соф даромад, тадбиркорлик деса бўлади. Негаки, бундай ишлаб чиқаришда деярли харажат йўқ. Шовадан тушаётган сув ҳисобига тегирмон тоши айланаверади.

Устанинг тегирмони тўхтовсиз ишлаб туришига яна бир сабаб бор. Гап шундаки, бу ердан ҳар қандай иш қуролини топиш мумкин. Пайвандлаш агрегатининг икки тури мавжуд. Шунингдек, устанинг фарзандлари меҳнатсевар, эпчил. Устанинг турмуш ўртоғи Зираҳол опа ҳам эл назарига тушган аёллардан. У 30 йил хўжалик ишларида меҳнат қилди. Самарали меҳнати учун орден ва медаллар билан мукофотланди. Оилада ўн нафар ўғил-қиз тарбия топди. Уларнинг ҳаммаси уйли-жойли.

Худо хоҳласа режаларим кўп, — дейди уста. — Шу йил ичида мойжувоз қурмоқчимиз. Соатига 3 тонна донни емга айлантирадиган дуки ишлаб турибди. Яна режалар бор. Буниси ҳозирча сир.

Ҳозирги кунда Зоминда 20 та катта-кичик тегирмон ишлаб турибди. Кўпгина тегирмончилар Патулла бободан иш ўрганиб кетишяпти. Ҳеч эринмай ёш тегирмончиларга маслаҳат беради. Туман ҳокимлигида бўлган йиғилишда унинг иши оммалаштирилди. Шу нуқтаи назардан П. Султоновни тумандаги тегирмончилар сардори, десак муболаға бўлмайди.

Зоидбек АЛИМОВ.

УЙҒОНАЁТГАН УМИДЛАР

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Орол денгизи ҳавзаси бўйидаги мамлакатлар барқарор ривожланиши масалаларига бағишланган Нукус халқаро анжумани ниҳоясига етди. Дунёнинг тўрт тарафидан келган иқтисодчилар, атроф-муҳит масалалари билан шуғулланувчи мутахассис-олимлар, тадқиқотчилар, бир қатор халқаро ташкилотлар — Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш, метеорология ташкилотлари, Жаҳон банки, БМТ Тараққиёт дастури, Халқаро болалар фонди вакиллари, Марказий Осиё давлатлари вазирлари уч кун давомида ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар. Шуни айтишимиз мумкинки, анжуман минтақадаги экологик тангликни бартараф этиш ва уни барқарор ривожлантириш бўйича улкан имкониятлар мавжудлигини кўрсатди. Янги ғоялар, ишланмалар илгари сурилди. Куч-ғайратларни мувофиқлаштириш ва жипслаштириш масаласида Марказий Осиё мамлакатлари Президентлари имзолаган Нукус Декларацияси қабул қилинди. Ва буларнинг ҳаммаси кўз ўнгимизда сўниб бораётган Оролнинг яшаб қолишига, унинг атрофи гуллаб-яшнаган, маъмур масконга айланишига умид туғдирди.

Эътироф этмоқ лозим, бундай йирик анжуманни ўтказиш ғояси бундан икки йил олдин Президент Ислом Каримов томонидан БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида кўтарилган эди. Мамлакатимиз раҳбари шунда дунё аҳлини Орол фожиасининг бутун кўлами, юзага келган экологик танглик минтақа халқларининг битмас дардига айлангани тўғрисида хабардор этган ва бу кескин муаммо минтақавий эмас, оламшумул, башарий аҳамиятга эга эканини асослаб берган эди. Юртбошимиз Орол муаммосини турли халқаро анжуманларда ҳам бот-бот такрорлади ва жамоатчилик диққатини тортиб келди. Унинг Орол муаммоларига доир изчил сиёсати, оқилона ва амалий таклифлари кўплаб мамлакатлар раҳбарлари ва йирик халқаро ташкилотлар томонидан қўллаб-қувватланди.

Агар биз оламдаги экологик муаммолар, фожиаларни бир-бир кўз олдимизга келтирсак, уларнинг ҳеч қачон ҳудудий миқёс касб этмаганига амин бўламиз. Дунёнинг қайсидир бир буржида хуруж қилаётган саҳроланиш, ҳавонинг булғаниши унинг иккинчи бир буржига ҳам ўз таъсирини ўтказаётганига гувоҳ бўлиб турибмиз. Сибирь осмонида пайдо бўлган озон туйнуги ва унинг кенгайиб бориши бугунги кунда кимни хавотирга солмаяпти дейсиз. Бу дунёи дунда экологик муаммолар кўп. Одамзот ўзининг билиб-билмай қилган ҳаракати боис бири-биридан қалтис муаммолар ичида қолиб кетди. Улар орасида Орол муаммоси-фожиаси ҳам бор. Аммо бу фожианинг таъсир доираси бениҳоя каттадир. Бу хулосага БМТ Тараққиёт дастури экспертлари аллақачон амин бўлишган. Мана далиллар:

сўнгги йигирма тўрт йил орасида денгиз ўз ҳажмининг 75, ҳудудининг 50 фоизини йўқотди. Шарқий қирғоғи 120 чақирим ортга чекинди. Шунга мувофиқ суратда сувнинг минераллашуви ошиб, Дунё океанининг шўрланиши сезиларли даражада ортди. Ноёб балиқ турлари қирилди. Икки миллион гектар ҳайдов ерлари ва тўқайзорлар таназзулга учради. Ҳар йили 100 миллион тонна шўр чанг юзлаб чақирим олисга тарқамоқда. Олимлар Орол тузлари ҳатто Шимолий Муз океанига ўрнашаётганидан дарак бермоқдалар. Натижада Оролбўйига туташ жойларда қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги 20 фоизга қисқарди. Қиши совуқ, ёзи иссиқ бўлиб бормоқда. Чучук сувлардан ноoқилона фойдаланиш, ҳавзага тушаётган сувнинг ташландиқлардан тозаланмаслиги оқибати ўлароқ тупроқнинг таназзулга учраш жараёни жадаллашмоқда.

Хўш, юзага келган вазиятдан қандай қилиб чиқиш мумкин. Айни шу савол Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари Ислом Каримов, Нурсултон Назарбоев, Асқар Акаев, Имомали Раҳмоновнинг Нукусда ўтказган музокараларида асосий ўрин тутди. Улар Орол муаммоларини бартараф этишда ўз давлатларида амалга оширилаётган тадбирлардан бир-бирларини воқиф этдилар. Бундан кейинги режаларини ўртоқлашдилар. Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича давлатлараро кенгаш ҳамда Оролни қутқариш халқаро жамғармаси томонидан амалга оширилган ишларни таҳлил қилиб, уларни келгусида ҳам моддий-техник жиҳатдан қўллаб-қувватлашларини баён этдилар.

Барқарор ривожланиш принциплари ер, сув ва биологик ресурслардан оқилона фойдаланиш, қишлоқ хўжалиги ва ўрмончиликни ташкил этишда илмий асосланган тизимга ўтишни, сув тармоқлари самарадорлигини ошириш, сув ресурслари, суғориш ва атроф-муҳит муҳофазасида мукаммал технологияларни жорий этиш, ер ва сувдан фойдаланишнинг узоқ муддатли шаклларини рағбатлантириш ва ҳакозалардан иборатдир. Шу боис мамлакатлар раҳбарлари минтақадаги табиий ресурсларни коплекс, яхлит бошқариш тизимини такомиллаштириш масаласини муҳокама этдилар. Бунинг учун атроф-муҳит, айниқса сув захиралари аҳволини назорат этиб борадиган минтақавий тизимни шакллантириш, ахборот алмашиш, экологик стандартлар уйғунлиги ва у билан боғлиқ қонунларни мувофиқлаштиришга келишиб олдилар. Айни муаммоларни ечишда одамлар турмуш тарзининг ёмонлашувига йўл қўймасликка аҳдлашдилар. Муаммоларни яхлит ва тезроқ ҳал этишда халқаро ташкилотларнинг иштироки, яъни моддий-маънавий суянчи салмоқли бўлишини эътироф этиб, илғор ташаббусларни ҳукумат миқёсида қувватлашларини билдирдилар. Айни ўринда айтиш жоизки, Ўзбекистон ҳукумати Орол муаммоларини ечишга дахлдор бир қатор қарорлар қабул қилган, ноҳукумат ва хорижий жамоатчилик идораларининг олижаноб режалари ва инсонийлик ёрдамига хайрихоҳлик билдирган.

Чунончи, Президент Ислом Каримов анжуман сўнггида бўлиб ўтган матбуот конференцясида Жаҳон банки ҳамда бир қатор хорижий фирмаларнинг белгиланган дастурларни бажариш учун амалий ишга киришгани, давлатлараро аҳамиятга молик лойиҳалар яна тилга олинганини мамнуният билан қайд этди. Анжуман олижаноб ишларни, фикрларни бошлаб бергани билан эътиборли бўлди.

Орол муаммосига ёндашув инсон табиати қирраларини кўрсатувчи барометрга айланди, десак янглишмаймиз. Музокара иштирокчиларининг, умуман халқаро анжуман қатнашчиларининг самимияти, билдирилган фикр-мулоҳазаларга астойдил қўшилиши Орол дардини ўз дардлари каби қабул қилаётганидан далолат берди.

Мазкур анжуманда эскича ёндашувлар қайта кўриб чиқилди, янгича ёндашувлар бўлди. Инсон ва табиат фаровонлигига, Орол ҳавзаси, умуман сайёрамиздаги экслогик муҳитни яхшилашга дахлдор сиёсий-иқтисодий қарорлар қабул қилиш муҳимлиги намоён бўлди. Анжуман доирасида ўтган йиғилишларда атроф-муҳит муҳофазаси билан боғлиқ катта муаммолар — ер ва сувдан фойдаланишнинг минтақавий стратегияси, тупроқ таназзулига қарши кураш, саҳрога айланишининг олдини олиш, суғориладиган ерлар келажаги ва обҳавонинг ўзгариши, иқтисодий ислоҳотлар ва барқарор ривожланиш ўртасидаги алоқадорлик, миллий ва минтақавий муассасаларнинг ўрни ва имкониятлари, демографик ўсиш, тангликнинг инсон саломатлигига таъсири, муаммоларга жамоатчиликнинг иштирок этиши ва ҳоказо масалалар муҳокама этилди ва таҳлил қилинди.

Асқар ҲАЙДАРОВ.

РАҲМАТ, САХОВАТЛИ КИШИЛАР

Телефон жиринглайди. Гўшакни кўтараман.

— Мен Олтмишбой ИБАДУЛЛАЕВ, «Қорақалпоғистон овози» газетаси муҳаррири. Ахборот бор эди. Илтимос ёзиб олсангиз.

Қўлимни дарров қоғоз-қаламга узатаман.

Қорақалпоғистон давлат ишлаб чиқариш электр алоқалари корхонасида Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш масалаларига бағишланган халқаро конференциясидан сўнг йиғилиш бўлиб ўтди. Корхона раҳбари Ўзбекистон ХДП Қорақалпоғистон республика кенгаши ижроия бюро аъзоси Ўрозбой Тожинов унда сўзга чиқиб, Президентимиз И.Каримовнинг мазкур анжуманни ўтказишдаги катта хизматларига тўхталди. Ва Оролни қутқариш халқаро жамғармасига ўз ҳисобидан 1000 сўм ўтказажагини билдирди. Буни қўллаб-қувватлаган корхона бошланғич партия ташкилоти котиби А.Инберганов, касаба уюшмаси бошлиғи Р.Сабирова ва партиямиз аъзоси, бош муҳандис Қ.Колоновлар ҳам шахсий жамғармаларидан пул ўтказадиган бўлишди.

Шунингдек, корхона ҳисобидан шу куни 32 минг сўм маблағ жамғарма ҳисобига ўтказилди.

Қорақалпоғистонда кўпчиликка яхши таниш, меҳнат фахрийси Қ. Камоловнинг «Эл хизматида» деб номланган китоби чоп этилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Муаллиф китобининг қалам ҳақини (200 минг сўм) тўлалигича Нукусдаги болалар ва республика туғруқхонасига беришга қарор қилди.

Яна бир хушхабар: Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан Нукусдаги 1-шифохонага «Лапароскоп» тиббиёт ускунаси ҳадя қилинган эди. Экологик жиҳатдан жабр кўрганлар даволанадиган 1-0.Холмуродов номидаги шифохона маъмурияти ва даволанувчилари вазирликка миннатдорчилик билдиряпти. Шу тиббиёт ускунаси ёрдамида иккита жарроҳлик иши муваффақиятли амалга оширилиб, беморлар ўзларини енгил ҳис қилишяпти. Муҳими, асбоб-ускуна орқали қилинган жарроҳлик ишлари тежамкорликни таъминлаши барчани мамнун этмоқда.

Ўйлайманки, республикамиз аҳли қорақалпоғистонлик биродарларимиз саховатидан тўлқинланиб Оролни қутқариш халқаро жамғармасига ўз ёрдамини аямайди.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

КУННИНГ НАФАСИ

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР

Қадриятлар

МИНГ ЙИЛЛИК ҚИШЛОҚ

• ТОШКЕНТ (жамоатчи мухбиримиздан). Бугун Паркентда зўр шодиёна. Узоқ-яқиндан келган меҳмонлар, отахону онахоналар ва ҳамқишлоқлар Намданакнинг 1000 йиллик тўйини нишонлашга тўпландилар.

Мева-сабзавот хўжалигига бош бўлиб турган Ф. Шамсутдиновнинг таъбири билан айтганда туман ва вилоят ҳокимлигининг қарори билан Намданакнинг 1000 йиллигини нишонлашга пухта ҳозирлик кўрилган. Урта аср олимларидан ал-Муқаддасининг (986 йил) ёзишича, Буюк ипак йўлида жойлашган бу юрт бир вақтлар шаҳар ҳисобланган. Тўй арафасида бу ерда ён-атрофни кўкаламзорлаштириш, боғ-роғларга буркаш ишларига аҳамият берилди. Шунингдек, 12 километрли водопровод тармоғи ишга солинди. Вино заводи қуриб битказилди. Қарийб 200 кишига 10 сотихдан ер майдони ажратиб берилди. Бир сўз билан айтганда намданакликлар қадрдон қишлоқлари тўйини қувонч билан нишонлашга шайланишган.

П. СИЛИН.

Ишлаб чиқариш

ТУЗ СЕРОБ БЎЛАДИ

• НАМАНГАН (мухбиримиздан). Сурхондарёдаги Хўжаикон туз қазиб чиқариш бирлашмасининг Наманганда очилган бўлими вилоятда тузга бўлган эҳтиёжни яхшироқ қондиришга имкон беради.

Бирлашма вакиллиги мулкчилик шаклидан қатъий назар корхона ва ташкилотларни хом ашё билан таъминлашни зиммасига олди. Ош тузи қатори техник тузга бўлган талаб ҳам қондирилади. Наманганда ҳозир туз қадоқлаш корхонасини барпо этиш ишлари режалаштирилмоқда.

Нурбек АБДУЛЛАЕВ.

Саноат

ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ

• ХОРАЗМ (мухбиримиздан). Қўшкўпир туманининг қишлоқ жойларида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан шуғулланадиган кичик корхоналар кўпаймоқда.

Бу ўз навбатида қишлоқларда янги иш ўринларини юзага келтиряпти. Ҳозир Ўзбекён қишлоғида ғишт заводи, кулолчилик, тикувчилик цехлари ишлаб турибди. Яқинда ғишт заводи ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. Ишбилармон Қ. Оллаберганов бошчилигидаги иккита кулолчилик, шунча тикувчилик цехида кенг халқ истеъмол моллари тайёрланмоқда. Тикувчилик цехида эса ўнлаб қишлоқ аёллари меҳнат қилмоқда.

Қурбон МУҲАММАДРИЗО.

Газлаштириш

«ЗАНГОРИ ОЛОВ» ЁНМОҚДА

• БУХОРО (мухбиримиздан). Бухоро туманидаги «Бухоро» жамоа хўжалигида газлаштириш ишлари якунланди.

Утган 8 ой ичида Дибиён, Работиэшон, Дуғдуз, Қўшқадим каби 8 та қишлоқ хонадонларига «зангори олов» олиб кирилди. Бу билан ҳаммаси бўлиб 15 та қишлоқ аҳолиси газдан фойдаланиш имконига эга бўлди.

Даврон БАҲРОНОВ.

Савдо

РИШТОН МАРКЕТИНГИ

• ФАРҒОНА (жамоатчи мухбиримиздан). Туманларда аҳолига савдо хизмати кўрсатиш маданиятини ошириш ишларига эътибор қилинмоқда.

Яқинда Риштон шаҳрида яна бир қулайлик яратилди. Янги супермаркетинг дўкони очилди. Дўкон майдони 600 квадрат метр бўлиб, 1500 хилдан зиёд моллар билан савдо қилинмоқда. Дўкон жамоаси эркин муомалада валюта алмаштириш ва четдан товарлар келтириш ҳуқуқига эга. Бу ерда кўрсатилаётган савдо хизматидан риштонликлар мамнун.

Неъматжон РАУФЖОНОВ.

Саломатлик

«ҚИЗИЛ ОЛМА» ТАШАББУСИ

• Ер юзидаги аёлларнинг 60 миллиондан ортиғи исталмаган ҳомиланинг олдини олувчи дорилар «контрацептивлар»дан кенг фойдаланмоқда.

Мамлакатларнинг кўпчилигида бу дорилар контрацепциянинг кенг тарқалган шакли бўлиб, аёллар учун ҳомиладорликдан сақланишнинг оддий ва беҳатар воситаси ҳисобланади. Бизда эса аёлларнинг маълум қисмигина улардан фойдаланмоқда. Бунинг сабаби ички бозорда уларнинг етишмаслиги, шунингдек дорилар таркибидаги гормонларнинг организмга таъсири ҳақида ўринсиз хавотирлик ва нотўғри тушунчалар мавжудлигидир. Ҳолбуки, бундай дорилар инсон организмига безарар ҳисобланади.

Мамлакатимизда оилалар саломатлигини мустаҳкамлаш борасида қатор ишлар олиб борилмоқда. Чунончи, сентябрь ойида «Қизил олма» ташаббусини амалга оширишга киришилди. У Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Американинг халқаро тараққиёт агентлиги томонидан молиявий таъминланаётган СОМАРК лойиҳаси (Ўзгаришларга эришиш учун ижтимоий маркетинг) ҳамкорлиги мевасидир.

Эндиликда «Қизил олма» рамзи бўлган исталган дорихонадан беш хил номдаги дориларни топиш мумкин. Улар Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан фойдаланиш учун тасдиқланган.

Алишер РЎЗИЕВ.

«Оқ олтин — 95»

ШИМОЛДА БИРИНЧИ

Сув танқислигига қарамасдан Хўжайли туманидаги «Оқолтин» жамоа хўжалигида ҳар йилдагидан кўп пахта етиштирилди. Кўпчилик бригадаларда пахта терими яхши ташкил қилиниб, 4 — 6 иш кунида пахта тайёрлаш режалари ошириб бажарилмоқда.

Тажимурод Мадиёров раҳбарлик қилаётган 18-бригада аъзолари Қорақалпоғистон Республикасида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини 6 иш кунида ошириб бажарди. 149 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 22 центнердан ҳосил териб олиб, давлатга 324 тоннадан зиёд пахта топширилди. Муҳими пахталар биринчи навга қабул қилинди. Қ. Бисенова, Ж. Сапаров бошлиқ оилавий звено аъзолари ҳар гектар майдондан 50 центнердан ошириб пахта териб олдилар.

Далада ҳосил кўп. Яна 150 тоннадан кўпроқ пахта териб олиб, ҳосилдорликни 33 центнерга етказиш учун механизаторларга, теримчиларга, ҳар беш кунда терган пахталарига нақд пул тўлашяпти. Бу терим суръатини ошириш, пахтанинг сифатини яхшилашда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Реймбой ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

УРУҒЛИК ПАХТА ТАЙЁРЛАШ РЕЖАСИ БАЖАРИЛДИ

(Мухбиримиздан) Самарқанд вилояти пахтакорларининг кўрку тароватига ҳавасингиз келади. Оппоқ далаларда юксак сафарбарлик ҳукмрон. Белида қуввати, билагида кучи бор ҳар бир киши этак боғлаб далага чиққан.

Вилоят пахтакорлари уруғлик пахта тайёрлаш режасини бажардилар. 20 минг 30 тонна ўрнига 23 минг 315 тонна хирмон уюлди. Бунда Каттақўрғон туманидаги О. Маҳмудов номли, «Пахтакор», Нарпай туманидаги «Иттифоқ», Пайариқ туманидаги «Деҳқонобод», Пастарғом туманидаги Дангалов номли, Ғўзалкент туманидаги Ж. Юсупов номли хўжаликларнинг ҳиссаси улкан бўлди.

Тайёрланган уруғлик ҳосилни сифатли сақлаш пахта заводларининг зиммасида. Шунинг учун Жума ва Зарбулоқ пахта тозалаш заводлари мавсумга катта тайёргарлик кўришган.

Вилоятда уруғлик пахтани йиғиб-териб олиш давом этмоқда.

М. УМРЗОҚ.

ЭГАТЛАРДА ЭЛ РИЗҚИ

ҚАШҚАДАРЁ. Вилоят пахтакорлари 420 минг тонналик пахта хирмонини яратиш йўлида фидокорона меҳнат қилаётирлар.

Бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни истардик. Ўтган йил вилоятда 182 минг 290 гектар майдонга чигит экилиб, 441 минг тонна ҳосил етиштирилган бўлса, бу йилга келиб 10 минг гектарга камайиб кетган умумий пахта майдонидан 420 минг тонналик хирмон кўтариш кўзда тутилмоқда.

Ҳозирги вақтда Қарши, Ғузор, Нишон, Қамаши, Касби туманлари пахта теримида олдинги сафда бормоқдалар.

Қўл кучининг ҳам чегараси бор. Шу маънода ҳар йилгидек вилоят бўйича ялпи ҳосилнинг 55 — 60 фоизи машиналарда терилишини эслатиб ўтмоқчимиз. Бугунги кунда Баҳористон, Ғузор, Қарши, Қамаши туманларида терим агрегатларидан самарали фойдаланилмоқда.

Илҳом КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Бу йил об-ҳаво шароити яхши келди. Шу боис Уйчи тумани А.Мўминов номли жамоа хўжалги далаларида ҳам мўл ҳосил етиштирилди.

Кечагина 583 гектар ердан ҳосилдорликни 32 центнерга етказишиб мўлжалдаги режани бажаришган азаматлар маррани 40 центнердан оширишмоқчи.

Суратларда: пахта тайёрлов пунктидан лавҳалар.

Т.МАҲКАМОВ олган суратлар.

ХДП: бошланғич ташкилот ташаббуси

ВАЪДАГА ВАФОДОР ҚУРБОНАЛИ

Олтиариқ кейинги йилларда Фарғона вилоятидаги илғор туманлардан бирига айланди. Иқтисодий ислоҳотларнинг бориши кўнгилдагидек. Саноат ва қишлоқ хўжалигидаги ривожланиш суратларидан ибрат олса арзийди. Ўтган йили олтиариқликлар вилоятда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик режасини бажаришганди. Бу йилги мавсумда ҳам туман пахтакорлари терим бўйича вилоятда карвонбошилик қилишмоқда. Бу эришилган ютуқларда тумандаги барча ХДП бошланғич ташкилотлари фаоллари олиб бораётган катта ташкилий, тарғибот-ташвиқот ишларининг муҳим ўрни бор.

Бозорбой Отақулов номли жамоа хўжалиги ХДП бошланғич ташкилоти рўйхатида 69 нафар аъзо бор. Улар хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида юксак унум ва ташаббускорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Хўжаликда партия ташкилотининг обрўси баланд.

«ХДП сафига ўтмоқчиман. Низом ва Дастур билан яқиндан танишман», дея ариза билан мурожаат қилди ёш бригада бошлиғи Қурбонали Тожибоев.

— Яхши, деди бошланғич партия ташкилоти котиби.— Партия фаоллари билан маслаҳатлашамиз. Сизни қабул қиламиз. Аммо, бир шарт билан. Мана пахта йиғим-терим мавсуми ҳам бошланди. Йиллик пахта тайёрлаш режасини бажарган кунингиз партия билетини қўлга оласиз. Партиямиз, қолаверса юрт ишига садоқатингизни шу тариқа исбот қиласиз.

Қурбоналининг далаларида мўл ҳосил битди. Бу албатта эрта баҳор изғирини, ёз жазирамасидаги фидокорона меҳнатнинг самараси эди. Теримнинг дастлабки кунлариёқ иш тартиб билан ташкил қилинди. Бу ўз самарасини берди. И. Қосимова, С. Қаҳҳорова, С. Нурматова, С. Рустамова сингари теримчилар кунига 120—150 килограммдан пахта териб, бригада хирмонининг юксалишига катта ҳисса қўшдилар. Теримчилар моддий рағбатлантириб борилди. Илғор теримчилар ҳар беш кунликда 1500 -1800 сўмдан олиб турдилар.

Қилинган ишлар натижасида шу йил 15 сентябрь куни Қ. Тожибоев бошлиқ бригада 30 гектарнинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтариб, туманда биринчи бўлиб зафар маррасига етиб келди. Режа фақат биринчи терим эвазига амалга оширилганлиги диққатга сазовордир. Шу куни бригада дала шийпонида тантанали йиғилиш бўлди. ЎзХДП Фарғона вилоят кенгашининг биринчи котиби А. Мирсалимов Қурбоналига партия билетини топширди. Унга ишда ва ҳаётда катта муваффақиятлар тилади.

Қурбоналининг сўзлари аниқ ҳисоб-китобларга асосланган. У гектар бошига 50 центнердан хирмон уйишни ният қилган. Зеро, эндиликда уни ХДП аъзоси сифатида партиядош ўртоқлари олдидаги масъулият ҳисси ҳам шу маррани эгаллашга чорлайди.

Алишер ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози»
мухбири.

Маҳалла — аҳиллик қўрғони

ЭЗГУЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Самарқанд вилоятида маҳаллалар оммавий-сиёсий, маданий тадбирлар ўчоғига айланмоқда.

Маҳалланг отанг-онанг деб бежиз айтишмайди. Бу масканда инсон туғилади, вояга етади, ҳаётда ўз йўлини топади. Шу сабабли қадим-қадимдан маҳалла ҳар қандай шахс учун қадрли ҳисобланган. Бошқача айтганда, кишиларда «Маҳалла-кўй нима деркин?» деган масъулият бўлган. Вилоятда мазкур масканларнинг айнан ана шу жиҳатларидан ўринли фойдаланиш чоралари кўрилаётир.

Турли байрамлар шарофати ила маҳаллалар бино, идиш-товоқ ва бошқа рўзғор буюмлари билан таъминланди. Юзлаб телевизор, радиоаппаратуралар совға қилинди. Эндиги кунда ҳар бир маҳалланинг ўз дўкони, мажлисхонаси, чойхона, ҳатто спорт майдончаси бор. Шу сабабли бу ерда ҳар куни қизиқарли тадбирлар ўтказиб турилади.

«Маҳалла» хайрия жамғармаси вилоят бўлими «Согда Бизнес» Ўзбек-Америка қўшма корхонаси ҳомийлигида республикамиз мустақиллигининг тўрт йиллиги шарафига Самарқанд шаҳридаги 255 та маҳалла ўртасида «Энг яхши маҳалла» ва «Энг намунали оила» танловлари ўтказди.

Темирйўл туманидаги Ҳазора маҳалласи (оқсоқоли Юсуф Козимов) ғолиб деб топилди. Японияда ишлаб чиқарилган радио-видео мажмуаси билан маҳалла тақдирланди. Боғишамолдаги «Лолазор-2» ҳамда Сиёб туманидаги «Мулиён-1» маҳаллалари эса совринли ўринларни эгаллашди. Уларга ҳам қимматбаҳо совғалар топширилди.

«Энг яхши оила» танлови ғолиблари Боғишамол туман Панжоб маҳалласида яшовчи Муяссар опа Ҳусаинова оиласига насиб этди. Уларга ҳам Японияда чиқарилган радио-видео мажмуаси берилди.

Дарвоқе Ҳусаиновлар оиласида 10 нафар фарзанд вояга етган. Етти ўғил, етти келин, 30 невара бир ҳовлида аҳил-иноқ яшайди. Бу катта рўзғорнинг қозони битта. Келинлар навбати билан овқат пиширишади. Барча юмушлар ҳам ўртада. Бир-бирини ҳар ишда қўллаб-қувватлашади. Ўзаро ҳурмат-эътибор кучли. Шаҳар партия кенгаши ана шу оила ҳақида алоҳида плакат чиқариш тараддудида.

Темирйўл туманидаги Ғафур Ғулом маҳалласидан Ҳалим Шарипов, Ҳазора маҳалласидан Мирзакарим Ҳасанов оилалари ҳам намунали, деб топилдилар. Мукофотларни топширишда вилоят ҳокимининг ўринбосари Н. Ҳайитова, Темирйўл тумани ҳокими А. Ҳасанов қалб сўзларини изҳор этдилар.

Фақат бугина эмас. Маҳаллалар фаоллиги бутун вилоятда авж олган. Жумладан, вилоят жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси билан ҳамкорликда 8 тур бўйича маҳаллалар ўртасида мусобақа уюштирилди.

Яна бир нарса. Маҳаллаларда партия фаолларининг, юбилей кечалари ёки ёшларга партия билетлари топшириш маросимлари ҳам тантанали ўтказилади. Бу эса жойларда ўзаро аҳиллик, иноқлик ва ҳамкорликни мустаҳкамламоқда. Қўйди-чиқдиларга барҳам берилаётир. Энг муҳими, бу ҳамкорлик эзгуликка хизмат қилаётир.

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози»
мухбири.
Очил МАРДОНОВ,
жамоатчи мухбир.

КОТИБ ЎЗГАРДИ

Пойтахтимиздаги Акмал Икромов тумани партия кенгаши пленуми бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати, Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгашининг биринчи котиби Латиф Ғуломов яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси учинчи сессиясида кўриб чиқилган масалалар тўғрисида сўз юритиб, бу борадаги ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати, республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Шукур Темуров республикада истиқомат қилувчи барча миллат, элатлар ўртасидаги ҳурмат, маҳаллаларда гузарлар барпо қилинаётганлиги ҳақида тўхталди.

Пленумда ташкилий масала кўрилди. Шуҳрат Ёқубов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Маҳмуд Ёқубов Акмал Икромов туман партия кенгашининг биринчи котиби этиб сайланди.

Атаулла ИСАХОНОВ.

Ҳамкорликда ҳикмат кўп

ИШТИЁҚМАНД ИШГА ШЎНҒИЙДИ

Абдуқодир ака камгап одам. «Ўтгани ўтди. Ишлаш керак. Давр талашиб-тортишишни эмас, бир ёқадан бош чиқариб, фидокорона меҳнат қилишни тақозо этмоқда», — дейди, холос.

Бу яшаш ва ишлашнинг ўзига хос дастурига айланган сўзларни меҳнатга ўч, янгиликларга ҳавасманд йигит дилида неча марра такрорлаганига шубҳа йўқ. Айтмаган-у шунга риоя қилган.

Эсимда, республика Сув хўжалиги вазирлигига қарашли Хоразмдаги 14-хўжалик ҳисобидаги автокорхонага ишга юборишди уни. Иш фаолиятини оддий механикликдан бошлади. Кейин корхонанинг механизмлардан фойдаланиш бўлими бошлиғи бўлди. Тезда жамоанинг катта-кичиги билан оға-инидек тил топишиб кетди. Ҳамкору ҳамнафас бўлди.

Ўйлаб қолдим. Бу фазилатларни балки раҳматлик отаси Мадрим акадан олгандир? 1-гуруҳ ногирони бўлган отаси умри бўйи оддий ишда ишлади. Онаси Ёқутжон опани бутун воҳада колхоз қурилишининг кўзга кўринган фаоли сифатида танишади. Умрининг 52 йилини ана шу ишга бахшида этган мўътабар онахоннинг тарбияси маҳсулидир бу фазилат.

Қисқаси, кечагина Тошкент политехника институти дипломи билан келган йигит орадан ҳеч қанча вақт ўтмасдан 29 ёшида корхона директори бўлди. Ўша пайтлари корхонада тўрт юздан зиёд турли техника, транспорт воситалари бўлиб, иш кўлами фақат миллионлар билан ўлчанарди.

Абдуқодир янги техникалар сотиб олиш, эскиларига қайта умр бағишлашга жазм этди. Сал ўтмай автокорхона ихтиёридаги техника-транспорт воситалари сони беш юздан ошди. Қишлоқ хўжалиги ва сув тармоқлари учун бирламчи аҳамиятга эга бўлган юк ташиш хизматини воҳада юқори кўтаришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди — уч йил ичида бунга тўла эришди ҳам. Шу муддатда автожамлама республикада намунавий жамоага айланди. Вазирликнинг доимий семинар-кўриклари шу ерда ўтказиладиган, ёш директорнинг иш тажрибаси бошқа жамоаларда мисол қилиб кўрсатиладиган бўлди. Тақдирлашлар, кўчма байроқлар...

Хоразм жамоа хўжаликлари қурилиш трестининг Абдуқодир Мадримов ҳозир бош бўлган автокорхонаси вилоятдаги барча жамоа хўжаликларига фаол хизмат қилади. Узоқ йиллардан буён қарзга ботган, ишлар ўнгланмаётган бу қолоқ автокорхонани ўтган йил бошида қабул қилиб олганида корхона «картотека»да ўтирар, ярим миллион сўмдан зиёд зарари бор эди. Иш ҳақининг пастлигидан айрим малакали ҳайдовчилар бўшаб кетишга ҳам мажбур бўлганди.

Ўтган бир йил ичида автокорхонада нафақат қарзлар узилди, балки ҳар ойда соф фойда олиб ишлашга ўтилди. Ўтган йилни зўрға «минус-плюс» билан якунлашган бўлишса, шу йилнинг фақат иккинчи чорагининг ўзида 100 минг сўм соф фойда билан якунланди. Кейинги ойлардаги натижалар ҳам чакки эмас.

Шовот ва Янгиариқ туманларида жадал барпо қилинаётган тўқимачилик мажмуаларига автотранспорт хизмати кўрсатиш корхона зиммасида. Бу фабрикалар бир-икки йил ичида ишга тушиб, тайёр маҳсулот бера бошлаши керак.

Буни жамоа яхши билади. Шунинг учун ҳам ҳар қандай эҳтиёт қисм керак бўлса, дунёнинг бошқа бурчагидан бўлсин, хоҳ мол айирбошлаш йўли билан, хоҳ иқтисодий манфаатдорлик битими асосида топиб келтириляпти. Баҳона излаш, важ-рўкач кўрсатиш йўқ. Ҳамкорлик, куйинчаклик бор. Иш мароми ошгандан ошиб боряпти. Сотимбой Тоҳиров, Баҳодир Жумабоев, Шоназар Отажонов каби моҳир ҳайдовчилар, Иброҳим Шерназаров, Руслан Раҳимовдек таъмирловчи усталарнинг меҳнатлари туфайли техника воситалари соз ишлаяпти, иншоотларга зарур юклар вақтида ташилмоқда.

Корхона пештоқига «Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!» деган Президентимизнинг сўзлари ёзиб қўйилган. Бу шунчаки ёзиб қўйилмаган. Бу сўзларга қатъий амал қилиш аҳил жамоа ҳар бир аъзосининг қалбидан мустаҳкам ўрин олганини ҳис этасан киши.

Рўзимбой ҲАСАН,
Ўзбекистон Журналистлар
уюшмаси аъзоси.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ
ХАБАРЛАР ФАКТЛАР

ЯПОНИЯДА ЯНА ЗИЛЗИЛА

ЯПОНИЯДА яна зилзила рўй берди. Мамлакат метеорология бошқармасининг маълумотларига кўра, Хонсю ва Хоккайдо оролларида Рихтер шкаласи бўйича 5,1 балл куч билан ер қимирлаган. Ҳозиргача жабрланганлар ва вайронагарчилик ҳақида ҳеч қандай хабар олингани йўқ.

«ТОЛИБОН»-ЧИЛАРНИНГ ТАЛАБИ

АФҒОНИСТОН Президенти Бурҳониддин Раббоний ҳукумати қўшинлари беш кун ичида қуролларини ташлаши лозим, деб талаб қўйди «Толибон» ислом ҳаракати. Ушбу талаб бажарилмаса, Толибон ҳаракати мамлакат пойтахти Қобулга қуролли ҳужум уюштиражагини маълум қилган.

ФАРМОН КУЧГА КИРДИ

ҚОЗОҒИСТОН Президенти Нурсултон Назарбоевнинг «Қозоғистон Республикаси билан Россия Федерацияси ўртасидаги чегараларда божхона назоратини бекор қилиш» тўғрисидаги фармони кучга кирди. Мазкур фармон Белорусь, Қозоғистон ва Россия Федерацияси ўртасида имзоланган божхона иттифоқи тўғрисидаги битимга мувофиқ ҳамда Қозоғистон билан Россия Федерацияси ўртасида божхона иттифоқи ташкил этишнинг биринчи босқичи тугагани муносабати билан эълон қилинди.

МУНОСАБАТ ҲОЗИРЧА САЛБИЙ

МАЪЛУМКИ, Стокгольм маъмурияти 2004 йилда бўлажак ёзги олимпиадани ўтказишга даъвогарлик қилаётир. Бироқ, бу таклифга Швеция пойтахти фуқароларининг кўпчилиги салбий муносабат билдирмоқда. Сўров натижасига кўра, аҳолининг 44 фоизи Стокгольмда олимпиадани ўтказишга қарши экан. 18 фоизи эса ҳозиргача бирор тўхтамга келмаган. Сўралганларнинг фақат 38 фоизигина бу тадбирни ўз шаҳрида ўтказилишини қўллаб-қувватламоқда.

ЎҚИТУВЧИЛАР НОРОЗИЛИГИ

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабарига кўра, Россия Федерациясида ярим миллиондан ортиқ ўқитувчи 26 сентябрь куни Бутунроссия ўқитувчиларининг бир кунлик иш ташлашида иштирок этади.

Ушбу иш ташлашда мамлакат бўйича 11 мингдан зиёд мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари жамоалари қатнашиши мумкин. Маориф ходимлари кам маош олиши ва мазкур соҳанинг ҳукумат томонидан етарлича маблағ билан таъминланмагани ушбу норозиликка сабаб бўлаётир. Айни вақтда ҳукуматнинг ўқитувчилардан қарзи 350 миллиард рублни ташкил этади.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

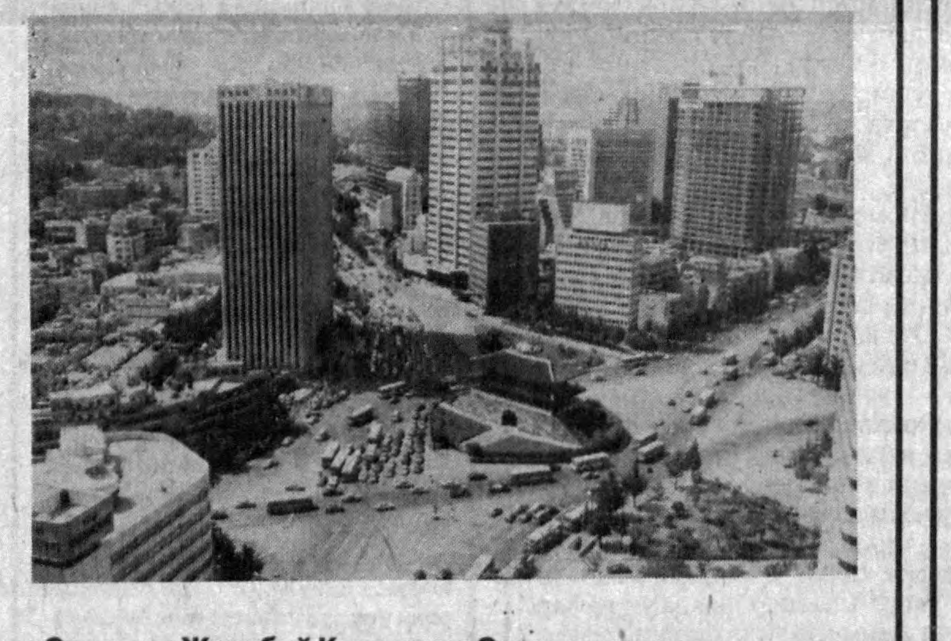

Суратда: Жанубий Кореянинг Сеул шаҳри.

Бугуннинг гапи

ИДИШЛАР, ШИША ИДИШЛАР

Текширишлар савдо шохобчаларининг сотувчилари «шиша идишларни солиш учун яшиклар йўқ, шиша идишлар кўпайиб кетди, тўлаш учун ошиқча пулимиз йўқ, биздан ишлаб чиқариш корхоналари қабул қилмаяпти» деган баҳоналар билан аҳолидан шиша идишларни қабул қилмай белгиланганидан ошиқча шиша идишларни сақлаш ва ўз вақтида ишлаб чиқаришга қайтармай ушлаб туришга мослашиб қолганликларини кўрсатди. Сотувда турган шиша идишдаги маҳсулотларнинг нархига идишнинг қиймати кириши ёки кирмаслигининг кўрсатилмаётгани ҳам суиистеъмолликлар содир этилишига сабаб бўлмоқда.

383 текширувдан 22 ҳолатда турли қоида бузарликлар аниқланди. Жумладан, 35 марта шиша идишларни қабул қилишда фуқаролар ҳақига хиёнат, бир ҳолатда 4140 сўмлик ҳисобга киритилмаган ортиқча шиша идишлар мавжудлиги, 45 жойда шиша идишларни қабул қилишдан бош тортиш, 25 савдо корхонасида махсус шиша идиш қабул қилиш бўлимлари ва пунктлари ташкиллаштирилмаганлиги ёки сабабсиз ишламаслиги, 35 жойда нарх ёрлиқлари қўйилмаганлиги ва бошқа турли қоидабузарликлар аниқланди.

Хусусан, Жиззах вилояти «Нурафшон» ширкатлар уюшмасига қарашли дўконда назорат текшируви ўтказилганида сотувчи К. Жўраев фуқародан 40 дона 0,5 ҳажмли шиша идишларни қабул қилиб 35 сўмлик маҳсулот ва 25 сўм нақд пул берди, холос. Ўзаро ҳисоб-китоб қилинганда у харидор ҳақидан 100 сўм миқдорида олиб қолгани маълум бўлди.

Бўш шиша идишлар қабул қилиб олаётиб Сирдарё вилояти «Турон» ҳиссадорлик жамиятига қарашли 11-сонли озиқ-овқат дўкони сотувчиси Х. Жабборов 122 сўм, Янгиқўрғон туманидаги 2-дўкон мудири Ф. Адашева фуқаро ҳақидан 82 сўм, Қарши шаҳридаги «Шарбатсавдо» фирмасига қарашли 11-сонли озиқ-овқат дўкони сотувчиси С. Баратов 54 сўм, Тошкент шаҳрида жойлашган «Суғдиёна саховат» кооператив корхонасининг салқин ичимликлар бўлими сотувчиси Б. Ҳакимова 64 сўм 75 тийин, «Озуқа» фирмасининг 27-дўкони сотувчиси Аҳророва 38 сўм 20 тийин, «С. Раҳимов» ҳиссадорлик жамиятининг 29-сонли дўкони сотувчиси П. Утешев 17 сўм уриб қолдилар.

Фарғона вилояти Учкўприк туманига қарашли Ҳ. Ҳакимзода ва Улуғбек номли очиқ ҳиссадорлик жамиятларида жами 126.200 дона, Қарши шаҳар озиқ-овқат ҳиссадорлик жамиятига қарашли 7-сонли озиқ-овқат дўконида 19.064 дона шиша идишлар яшиклар йўқлиги баҳона қилиниб салқин ичимликлар ишлаб чиқарувчи корхоналарга ўз вақтида жўнатилмаган. Наманган вилояти Косонсой шаҳар матлубот ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамиятига қарашли идишлар омборхонаси текширилганда мудир И. Юсупов 1035 дона ёки 4140 сўмлик ортиқча шиша идишларни сақлаб турган маълум бўлди...

Камчиликлар талайгина. Уларнинг олдини олиш, тугатиш пайти келди.

Ибодулла ЎСАРОВ,
Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати ходими.

«Ўзбекистон овози»га жавоб берадилар.

«КЎТАРАГА ПИЁЗ БОР, ОЛАСИЗМИ?»

Газетанинг шу йил 8 август сонида чоп этилган юқоридаги сарлавҳали мақолада республикамиз жанубида етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини пойтахт бозорларига етказиш ва сотишдаги баъзи муаммолар хусусида фикр юритилган эди. Кўтарилган масала юзасидан ҳали мутасадди идоралардан расмий жавоб олганимизча йўқ. Аммо Денов туман ҳокими Т. МЕНГЛИЕВ мақолада кўтарилган масалага билвосита дахлдор эканлигини англаб қуйидаги мазмунда хат йўллабди.

Сурхондарё вилояти Денов туман ҳокимлиги газетанинг шу йил 8 август сонида чоп этилган «Кўтарага пиёз бор, оласизми?» сарлавҳали мақолани ўрганиб чиқиб, кўтарилган масала жуда тўғри эканлигини таъкидлайди.

Ҳақиқатан ҳам, Сурхондарёда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари Ўзбекистоннинг бошқа минтақаларига қараганда эрта пишади. Аммо пойтахт аҳолисига етказиб бериш, Тошкент шаҳрининг истеъмол бозорини арзонлаштириш учун зарур шарт-шароитлар яратилмаган. Айниқса, аҳоли томорқасида етиштирилган ортиқча маҳсулотларни чиқариб сотишда қийинчиликлар мавжуд. Шунинг учун пойтахт ва бошқа шаҳарларнинг етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қабул қилувчи ва мўлжалланган жойларга етказиб берувчи пунктларини ҳар бир туманда очиш мақсадга мувофиқдир. Агар шундай қилинса маҳсулот етиштирувчи ортиқча ташвишдан қутилади, иш вақтини йўқотмайди.

Яқинда Навоий шаҳридаги Темир йўл олди маҳалласида 14 турдаги нон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган цех ишга туширилди.

Вилоят дон маҳсулотларини қабул қилиш ва қайта ишлаш ҳиссадорлик жамияти ўз ҳисобидан цех учун Олмонияда тайёрланган «Винклер» фирмаси жиҳозларини сотиб олиб берди.

Цех фаолият бошлаган биринчи кунданоқ бу ерда барча ишлар намунали олиб борилмоқда. Мижоз буюртмаси бўйича тайёр маҳсулотни унинг уйига элтиб бериш хизмати ҳам йўлга қўйилди. Энг мақбули — бу ерда тайёрланаётган маҳсулотлар бошқа дўконлардагидан бирмунча арзон.

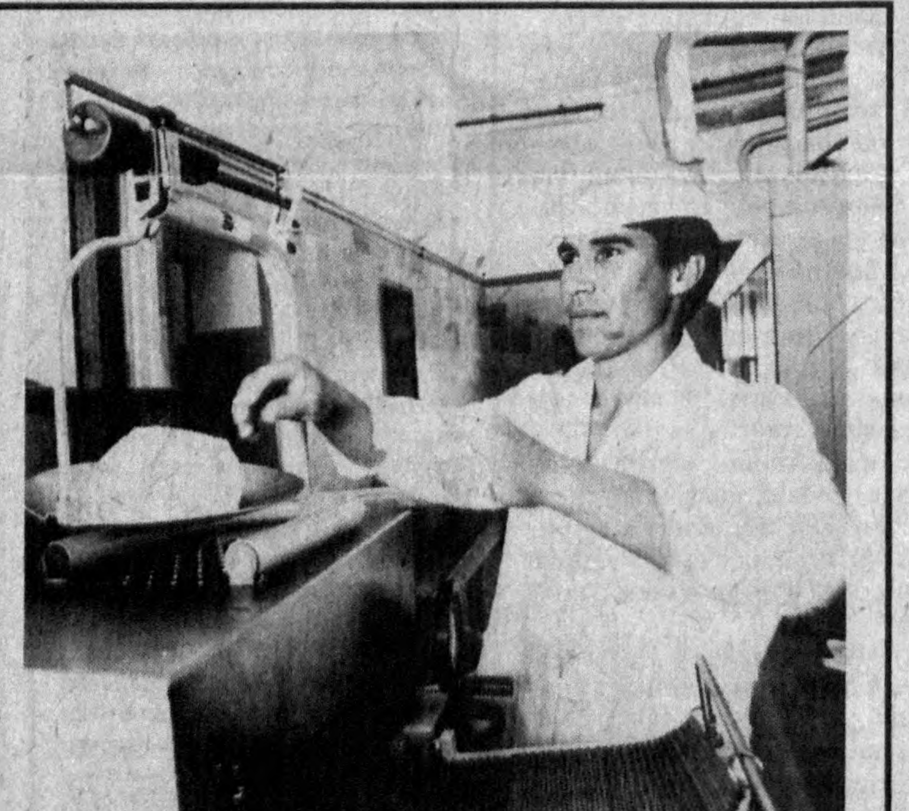

СУРАТДА: новвой Фарҳод Мирзаев иш устида.
Тоҳир НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

Ислоҳот чорраҳаларида

ЮРТ ТЎКИНЛИГИГА БИЗ ҲАМ КАМАРБАСТАМИЗ

Ҳа, биз мустақилликнинг илк давридаёқ шу йўлни танладик. Шу йўлдан борамиз. Яъни эл-юрт дастурхонини тўкин қилиш бизнинг ҳам биринчи галдаги бурчимиздир. Юртбошимиз Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 29 июлдаги йиғилишида аҳоли дастурхонини тўкин қилиш учун давлатимиз ҳамма тадбирларни кўраётганлигини аниқ мисолларда кўрсатиб ўтди. Жумладан, шундай деди: «Оқсил моддаларга бой ва ёғли озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмол қилиш кўпайди. Нон маҳсулотлари истеъмолининг сезиларли камайиши билан бир қаторда гўшт маҳсулотлари истеъмоли 25 фоиз, ўсимлик ёғи истеъмоли 17 фоиз, мевалар 23 фоиз, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти 13 фоиз, қанд-шакар истеъмоли 2 фоиз ўсди». Бу нимани кўрсатади? Юрт тўкинлиги, минг қатла шукрки, мустақиллигимиз даврида йилдан-йилга ўсиб боряпти.

Биз Олий Мажлис депутатлари Президентимизнинг учинчи сессиясида сўзлаган маърузасидан шундай хулосага келдикки, иншооллоҳ, бозор иқтисодиётига босқичма-босқич муваффақиятли ўтиб боряпмиз.

Меҳнатсевар халқимиз дастурхонини етти хазинанинг бири бўлган парҳез парранда гўшти билан тўлдириш биз учун, ҳам қарз, ҳам фарз экан, ҳозирги шароитда нималар қилмоғимиз керак? Кейинги бир ярим йил ичида амалга оширилган ишларимизни бир чўтга солсак, нималар қилишимиз зарурлиги ойдинлашади.

«Ўзпаррандасаноат» республика ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳозир 73 та паррандачилик фабрикаси ва унинг моддий-техника базаси билан бир қанча бўлинмалар ишлаб турибди. Улар орасида «Шарқ», «Нур», Шароф Рашидов номли паррандачилик фабрикалари самарадорлик жиҳатидан пешқадамлик қилмоқдалар.

Бу рўйхатни яна давом эттиришим мумкин.

Бирлашмамиз энг аввало, ҳиссадорлик жамиятига айланди. Натижада чет эллик ишбилармонларнинг бизга қизиқиши янада ортди. Эндиликда маҳсулотларимиз аҳоли дастурхонига тезроқ етиб бориш учун биринчи галда биз савдо тармоқлари билан шартнома асосида ишлашга ўтдик. Бу нима дегани? Аввалига эскича тартибда маҳсулотимизни олган савдо тармоқлари унинг ҳақини кейинроқ тўлаб келишарди. Биз нима қилдик, энди улар юборган маҳсулотимиз қийматининг салкам учдан бир қисмини олдиндан тўлайдиган қилдик. Шуни яхши тушундикки, ҳеч қачон пули йўқ савдо корхонаси ва ташкилотга маҳсулот бермаймиз. Ҳисоб-китоблар юритиш, пул маблағларини ўтказиш борасида қатъий интизомни йўлга қўйдик. Натижада корхона ва хўжаликларнинг дебиторлик қарзи кескин камайди. Маҳсулотимиз учун маблағнинг учдан бир қисми бизга олдиндан келиб тушиши натижасида бу маблағни тезда ишлаб чиқаришга сарф қила бошладик. Масалан, озуқа ва ветеринария ускуналари ва ҳоказолар сотиб олишдан ташқари ўзимизнинг бир қанча кўчма дўконларимизни ташкил этиб, маҳсулот сотишни йўлга қўйдик. Яна бир гап: бу ҳақда юртбошимиз муҳим йўл-йўриқ кўрсатди. Биз режа-план тушунчасидан аллақачон воз кечганмиз. Қаерда маҳсулотимизга талаб катта бўлса, қандай хилларини хоҳлашса, ана шу талабларни олдиндан ўрганиб маҳсулотлар турини кўпайтиряпмиз, сифатини яхшилаяпмиз. Чунончи, парҳез товуқ ва курка гўштидан тайёрланган қази ва сосискага жойларда талаб ошганлигини кўрдик. Дарров ана шу маҳсулот турларини кўпайтирдик. Ҳатто мазали болгар колбасаси тайёрлашни ҳам йўлга қўйдик.

Бозор иқтисодиётига ўтиш даври бизга кўп нарсаларни ўргатяпти. Курка масаласини олайлик. Шу кунларда 60 мингга яқин курка боқяпмиз. Чимён агрофирмамизни ўтган йили бориб кўрган юртбошимиз куркачиликни ривожлантириш борасидаги ташаббусимизни маъқуллади. Бундан руҳланиб Урганч, Риштон, Хонобод ва Шовот туманларида куркачилик фабрикалари бунёд этдик. Хуллас, юқорида айтиб ўтганимиздек изланиш, имкониятларни ишга солиш йўлида ҳаракат қиляпмиз. Наинки давр ўзи йўқдан йўндиришни, уддабуронлик билан иш юритишни тақозо этяпти.

Ҳозирги замонда бизнинг соҳада ҳам жаҳондаги илғор технологияни ўрганмасдан туриб, чет эллардаги фирмалар билан боғланмасдан туриб ривожланишнинг юксак поғоналарига чиқиш қийин. Бу йўлда ҳам катта саъй-ҳаракатлар қиляпмиз. Тилга олиб ўтган Чимён бағридаги куркачилик агрофирмамиз Исроилнинг «МАД» фирмаси билан ҳамкорликда дунёга келган. Ҳамкорликлар самарали бўлгандан кейин бу борадаги ишларимизни ҳам ривожлантирдик. Шу йилнинг қисқа даврида эндиликда Германиянинг «ТАД», Голландиянинг «МЕЙН» АҚШнинг «Айбор эйкерс» фирмалари мутахассислари билан биргаликда кўпгина ишларни амалга оширяпмиз. Улардан антибиотиклар, витаминлар, зардоблар, касалликнинг олдини олиш воситалари, турли асбоб-ускуналар шартнома асосида олинмоқда. Аммо ўзимизда ҳам ана шундай воситаларни тайёрлаш мумкинлиги равшан бўлиб қолди.

Ҳозир бу борада ҳам дастлабки тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда.

Бозор иқтисодиёти фан билан ишлаб чиқариш алоқасини чин маънода амалий мустаҳкамлашни талаб этмоқда. Гапнинг очиғи, собиқ Иттифоқ даврида бу алоқа қоғозда бор эди-ю амалда йўқ эди. Ҳозирги алоқаларимиз самарали. Масалан, мамлакатимизга Россия ҳукумати раиси В. Черномирдиннинг ёки Белорусь Президенти Лукашенконинг расмий ташрифи бизнинг соҳада ҳам ҳамкорликларни мустаҳкамлади. Демак, бу масалада ҳам кўп иш қилиниши лозим. Айтайлик, нега энди меҳнатни илмий асосда ташкил этиб, олий ўқув юртлари, ўрта махсус ўқув юртлари олиму мутахассисларини ҳам бизнинг соҳага жалб этиш мумкин эмас? Фарғона, Андижон, Тошкент, Самарқанд вилоятларидаги паррандачилик фабрикаларида бу ишни йўлга қўйдик. Натижа яққол кўринди.

Албатта, муаммоларни ҳал этишда кўнглимиз тўлмаётган жиҳатлар ҳам йўқ эмас. Масалан, озуқа, омухта ем масалаларида ҳали мустаҳкам база яратиш вазифаси турибди. МДҲ, ўзимиздаги хўжаликлар билан шартномалар асосида ёки маҳсулот айирбошлаш йўли билан бу муаммони ҳам ҳал этиш тадбирларини кўряпмиз. Биргина бу эмас. Моддий-техника воситалари ва бошқаларга кетадиган сарф-харажатларни қоплабгина қолмай, фойда олиб ишлашни таъминлаш учун бор имкониятларни ишга соляпмиз. Биргина мисол: агар биз ҳамма жойда тадбиркорлик билан иш юритиб, тежамкорликка қаттиқ риоя қилсак, миллионлар тежалади. Бунга яна бир мисолни айтиб ўтаман: жойлардаги вилоят ва туман ҳокимлари ҳам ўз ҳудудидаги паррандачилик тармоқларига шу ерда ўзларига тайёрланаётган ун ёки бошқа дон маҳсулотлари чиқиндисини бироз тортиқ этишса борми бу соҳада янада маҳсулдорлик ошарди. Паррандабоқарларимиз ҳам озуқа, омухта ем муаммосидан бироз қийналишмасди. Агар бунга ҳамма жойда масъулиятни кучайтиришни ҳам қўшсак, иш маромида кўпгина силжишлар бўлиши табиий.

Йил бошидан ҳозиргача колбаса ва қази сингари тансиқ маҳсулотларни тайёрлаш бирлашмамиздаги «Чимён» паррандачилик фабрикасида, Тошкент вилояти қайта ишлаш комбинатларида ибратли амалга оширилмоқда. «Чимён»да 50.758 тонна колбаса маҳсулотлари, 22,859 тонна қази, Тошкент қайта ишлаш комбинатида эса 65,423 тонна колбаса, 8,578 тонна дудланган товуқ гўштлари тайёрланган. Натижада бирлашмада шу ва бошқа тармоқларни ривожлантириш эвазига йилнинг олти ойи мобайнида 32 миллион сўм фойда олдик.

Мустақиллигимизнинг тўртинчи йилида бирлашмамизнинг вилоятлардаги бўлимлари ишига бир назар ташласак, эришган ютуқларимиз ойдин кўринади. Масалан, давлатга тухум сотиш режаси Самарқанд вилоятида 118,7 фоизга, парҳез товуқ гўшти сотиш режаси эса Жиззах вилоятида 116,8, Навоий вилоятида 114,9, Сирдарё вилоятида 106,3, Тошкент вилоятида 121,2, Хоразм вилоятида 127,7, Фарғона вилоятида эса 150,8 фоизга адо этилди.

Хулоса қилиб айтганда, бирлашмамиз тармоқларида бозор иқтисодиёти талабларидан келиб чиқиб ишимиз тизимида кўпгина янгиликларни жорий этиб боряпмиз. Маҳсулот бозорини олдиндан ўрганиш, тўлов интизомини мустаҳкамлаш, маблағларнинг ишлаб чиқаришга тезроқ наф бериши, тадбиркорлик руҳини қуйи участкаларда ҳам ривожлантириш ва бошқа муҳим жабҳаларда иш олиб боряпмиз. Биз нимаики тадбирни амалга оширмайлик, халқимизнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондиришни ўйлаб, «Шу азиз Ватан — барчамизники» — «Биз Ватанга нима бердик», деган туйғу билан ишлайверамиз. Ўйлаймизки, юртимизнинг ҳар бир бурчагида юртбошимиз ўртага ташлаган бу шиор турмуш тарзимизга, маънавий-ахлоқий мезонимизга айланса мустақиллигимизни ўз меҳнаткаш қўлларимиз билан янада мустаҳкамлаган бўламиз.

Ҳа, мустақиллик бизга кўп нарса берди, кўп нарсани қилишга ўргатди. Мустақиллик бизни саодатга элтяпти. Шу саодат бизни бор куч ва имконият билан ишлашга, ишлаганда ҳам Ватанга, юртга муҳаббат билан камарбаста бўлишга ундамоқда.

Ҳамиджон ЙЎЛДОШЕВ,
«Ўзпаррандасаноат» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси раиси, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати.

Улкан дарахт шохлари

ЎЗБЕКНИНГ БОЙЛИГИ

Тарихга муносабат замонга қараб ўзгариб туриши муқаррар. Бироқ тарих ўзгармайди. Уни ўз ҳолича тадқиқ этиш бугунги кун муаррихларининг кечиктириб бўлмайдиган вазифасигина эмас, балки муқаддас бурчи ҳамдир. Зеро, доноларимиз «Ўтмиши йўқ элнинг келажаги ҳам бўлмайди» деб бежиз айтмаганлар.

Сиз академик Аҳмадали АСҚАРОВни яхши танийсиз. Унинг ўзбек халқининг келиб чиқиши ва Ўзбекистон тарихига янгича ёндошиш муаммолари хусусидаги фикрларини матбуот, радио, ойнаи жаҳон орқали кўп марта кузатгансиз. Хаёлан олимни қувватлаган ёки у киши билан баҳслашган бўлсангиз ҳам ажаб эмас.

Биз бугун ўзининг бутун ҳаётини она-Ватанимиз, халқимиз тарихини археологик манбаларга, илмий ва тарихий асосларга таяниб ўрганишга бағишлаган заҳматкаш инсонни табаррук олтмиш ёшлари билан қутлаш баҳонасида суҳбатга чорладик.

— Домла, 28 ёшингизда фан номзоди бўлиб, 41 ёшингизда докторлик ишини муваффақиятли ҳимоя қилгансиз. Қолаверса, Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси бўлиш олимларимизнинг ҳаммаёсига ҳам насиб этмайди. Бу ютуқларингиз ниманинг шарофати — бахтми, омадми?

— Мен шу кунгача нимагаки эришган бўлсам, ҳаммасига қилган ҳалол меҳнатим, тўккан пешона терларим туфайли, дўстларимнинг, устозларимнинг ёрдами билан эришганман. Сиз тилга олган муваффақиятларни ҳеч қачон ҳеч ким омад туфайли ишғол этолмайди.

— Одатда ҳақиқий зиёли инсоннинг бола-чақа, тирикчилик ташвишларидан ташқари ҳаётда ўз олдига қўйган яна бир улуғроқ мақсади ҳам бўлади Сиз ўша...

— Бўлди-бўлди, мақсадингизни тушундим. Мақсадсиз ҳаёт — ҳаёт эмас. Мақсад бўлмаган жойда интилиш ҳам, ўсиш ҳам бўлмайди. Илк орзуим ўқитувчи бўлиш, ёшларга тарбия бериш эди. Олий даргоҳни битириб ўзим ўқиган Норин туманидаги 4-ўрта мактабда бир йил муаллимлик қилдим ва бир ҳақиқатни англадимки, мен СССР тарихини, Қадимги дунё ва ўрта асрлар тарихини, Европа ва славян халқлари ўтмишини пухта ўзлаштирибману, она Ватанимиз тарихини, ўзбек халқининг ўтмишини ўрганмабман. Шу армон мени Тошкентга қайтишга мажбур қилди. Домламиз Аюп Ғуломовнинг маслаҳати билан аспирантурага кирдим ва асосий мақсадимга эришиш учун йўл очдим. Халқимиз тарихини босқичма-босқич ўрганмоқчи бўлдим. Буюк Туркистон халқи жаҳон тараққиётига, жаҳон маданияти ва фанига қанча ҳисса қўшган? Биз нимамиз билан фахрланишимиз мумкин? Мен шу каби саволларга жавоб топмоқчи эдим. Ўйлайманки, асосий мақсадимга эришдим. Лекин халқимиз тарихида очилмаган олтин варақлар ҳали жуда кўп. Уларни тамомила ўрганиб чиқмоқ учун бир инсон умри камлик қилади.

— Армонингиз...

— Ҳалқим тарихи ва маданиятини жаҳон жамоатчилигига хорижий тилларда эркин етказа олмаганимдан — инглиз ва форс тилларини мукаммал билмаслигимдан жуда-жуда афсусланаман.

— Домла, халқимизда хом сут эмган банда деган гап бор. Ҳар бир одам ҳаёти давомида бир неча марта қоқилади. Сиз ҳам янглишганмисиз ва бугун ўзингиз иқрор бўлиб турган бирорта хатонгиз борми?

— Бор. Ким хато қилмайди дейсиз! Мен қарийб 30 йилдан бери раҳбарлик лавозимларида ишлаб келаман. Бизга устозларимиз одамнинг ёмони бўлмайди, ҳар қандай одамни тарбиялаш мумкин деб ўргатишган. Мен шу фикрга асосланиб кадр танлашда бир неча марта қаттиқ янглишганман ва менинг бу хатоларим ўзим учун ҳам, жамоамиз учун ҳам жуда қимматга тушган.

— Бунақа хатолар ўтиб кетадиган, вақти келиб тузатиш мумкин бўлган хатолардир. Эсимда: сиз бир пайтлар ўзбеклар туркий халқлар қавмига кирмайди деган концепция билан чиққансиз. Ана шу фикрларингизга ҳозирги кунда муносабатингиз қандайлигини сўрамоқчи эдим...

— Биринчидан, мен биргина археолог эмасман. Халқимизнинг келиб чиқишини, этник тарихини ҳам ўрганганман ва ҳозир ҳам ўрганаяпман. Этногенез сифатидаги фикрларим олдин қандай бўлса, ҳозир ҳам айнан шунақа.

Мустақиллик шарофати билан бизда бир қатор олим, шоир ва журналистлар майдонга чиқди. Ҳамма тарихчи бўлиб кетди, ҳамма тарихга қизиқа бошлади. Улар тилни маҳкам тутиб олди, биз туркиймиз, биз туркмиз дейишди. Тўғри, тил — туркий. Муайян таъсир остида айрим дўстларимиз биз соф туркмиз деб даъво ҳам қила бошладилар. Натижада Туркияда «Ўзбек турклари», «Қозоқ турклари», «Қирғиз турклари», «Туркман турклари» деган китоблар ҳам чиқиб кетди. Бизга улар дарслик сифатида тавсия этила бошланди. Бу мени қаттиқ ўйлантирди. Чунки бирор халқни соф халқ деб аташ мумкин эмас. Ҳар қандай халқ бир неча этник группаларнинг қўшилуви туфайли шаклланади.

Хўш, энди ўзбеклар қандай пайдо бўлган? Мелодий эрада шу ердаги қадимий аҳоли бўлиб, бу ерда яшовчилар икки тилли халқ эди. Биринчиси суғдийлар, хоразмлилар, бахтарлар, чочлилар, сактлар эди. Иккинчиси туркий қабила эди. Булар бир-бири билан яқинлашиб, этник жараёнлар содир бўла бошлади. Тошкент, Жанубий Қозоғистон, Олтой билан Сирдарёнинг ўрта ҳавзасигача бўлган ҳудудда асосан икки тилли: суғдий (Шарқий Эрон) ва туркий тилли халқлар яшарди. Эрамизнинг III-IV асрларидан бошлаб туркийзабон халқлар аста-секин Моваруннаҳрнинг ички томонларига, ҳозирги Суғдиёна, Зарафшон воҳасига кира бошлади. Амударёгача бориб етди булар. Эрамизнинг VII-VIII асрларига келиб ҳозирги Ўзбекистон ҳудудида, ҳатто Шимолий Афғонистонда ҳам, Туркманистон ўлкасида ҳам туркий тилнинг ҳукмронлигини таъминловчи тил муҳити пайдо бўлди. Шу билан бирга қадимги суғдий, хоразмий, бахтар тилларида сўзлашувчи халқлар ҳам яшарди. Шу икки тилнинг, шу икки халқнинг аралашувидан ўзбек халқи шаклланди. Унинг вужудга келишида фақат туркий этноснинг ўзи бўлмай, бу этноснинг энг асосий, энг қадимий қисмини маҳаллий суғдий, хоразмий халқлар ташкил этарди. Улар тарихда шарқий-эрон тилларида гапирувчи халқлар дейилади. Шу икки халқ тарихини тадқиқ этиш жараёнида ниҳоят биз ўзбек халқининг этногенезини мелодий эрадан олдинги 2000 йилларнинг ўрталаридан бошланиб, эрамизнинг X-XI, борингки, XII асрнинг бошларига келганда ўзбек халқи халқ сифатида шаклланиб бўлди деган хулосага келганмиз. Лекин у ўзининг ўзбек деган номини XVI асрда Ўрта Осиёга Шайбонийхон, дашти қипчоқ ўзбеклари кириб келгандан сўнг олди.

Яна бир гап, чет эл тарихида, ҳатто тожикларда, эронликларда ҳам ўзбек халқини дашти қипчоқдан Шайбонийхон билан бирга кириб келган кўчманчи ўзбек деб тушуниш ҳоллари мавжуд. Мен бу фикрга мутлақо қаршиман. Чунки Шайбонийхон келгунча ўзбек халқи шаклланиб бўлган эди.

— Домла, энди сизнинг шу фикрларингизни фақат ўзбекларгагина эмас, балки қирғиз, қозоқ, туркман, татар, умуман туркий халқлар қавмига кирувчи ҳар бир миллатга нисбатан ишлатиш мумкинми?

— Ишлатиш мумкин.

— Унда барча туркий халқларнинг келиб чиқиши суғдийлар билан боғлиқ экан-да?

— Шундай десангиз хато бўлмайди. Ҳар бирига маълум миқдорда қўшилган. Лекин ўзбеклар билан тожикларга кўпроқ қўшилган. Қозоқ, туркман, қирғиз, қорақалпоққа камроқ қўшилган. Уларнинг қиёфасида ҳам монголоид — мўғул башара — қиёфа кучли.

— Сиз «Буюк ипак йўли» экспедициясининг бевосита иштирокчиси сифатида ўша бир неча йиллик тадқиқот ва изланишларнинг натижалари тўғрисида нима дея оласиз?

— 1987 йилда ЮНЕСКОда 10 йилга (1987—1997) мўлжалланган маданий тадбирлар ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Шунда асосан Ипак йўли билан боғлиқ муаммолар кўтарилганди. 1989 йилда ЮНЕСКО экспедициясида, 1990 йили Хитойда ўтган экспедицияда қатнашдим. 1991 йилда Марказий Осиёда ўтган экспедицияда Покистондаги Исломобод университетининг профессори Ҳасан Даний билан биргаликда шу экспедициянинг илмий раҳбари сифатида қатнашдим. Шу изланишлар жараёнида Бухорода ўтириб Ҳасан Даний ва америкалик машҳур эроншунос олим Ричард Фрайда билан маслаҳатлашиб, Марказий Осиё ўзи бир дунё, у ҳали фан учун очилмаган қўриқ, бу сафаримиз эса у билан танишиш жараёнидангина иборатдир, деган хулосага келдик. Шунда мен: «Бу тадқиқотни албатта давом эттириш керак. Бунинг учун катта бир халқаро илмий текшириш институти очиш керак» деган фикрни ўртага ташладим.

Шундан сўнг учаламизнинг ўртамизда туғилган бу ғояни қоғозга туширишни менга топширишди. Хуллас, экспедиция давомида биз ўша 34 мамлакат олимлари орасида ташвиқот ишларини олиб бордик. Юртбошимиз ҳам бизнинг мақсадимизни қўллаб-қувватлади. Қисқаси, ЮНЕСКОнинг Парижда ўтган бош конференциясида бу масала кўриб чиқилди. Бизнинг ғоямиз асосида тузилган концепция ЮНЕСКОнинг сўнгги даврда Деҳли, Париж, Теҳрон ва икки марта Самарқандда ўтган йиғилишларида муҳокама қилинди. Аста-секинлик билан бу ғоя етилди ва энди ўша халқаро институт қаерда жойлашиши керак, — деган муаммо кўндаланг бўлди. Анча-мунча тортишувлардан сўнг уни Марказий Осиёнинг энг қадимий маркази бўлмиш Самарқанд шаҳрида очишга келишиб олинди. 1995 йил июнда Самарқандда ўтган йиғилишда бу масала узил-кесил ҳал қилинди ва шарқшунос олим Ашраф Аҳмедов директор этиб тайинланди. Ниҳоят, шу йилнинг 24-, 25-август кунлари Марказий Осиёни тадқиқ қилиш илмий текшириш институти учун ажратилган бинода ўтган охирги йиғилишимизда институтнинг илмий кенгаши тузилди. Раис тайинланди ва молиявий масалаларни ҳал қилиб олдик.

— Бу институтни қайси давлатлар ўз оталиғига олди?

— 12 та давлат — Эрон, Хитой, Ҳиндистон, Покистон, Жанубий Корея ва Марказий Осиё республикалари ЮНЕСКО орқали пул ўтказиб, институтни молиявий жиҳатдан таъминлайди. Шу илм масканининг дунёга келишида менинг ҳам ҳиссам борлигидан жуда хурсандман. Мана сизга «Буюк ипак йўли» экспедициясининг натижаси! Бундан ташқари, экспедициянинг иқтисодий томони ҳам бор. Мақсадимиз — қадимги Ипак йўлини карвонлар билан эмас, Пекин — Истамбул темир йўлини ўтказиш билан тикламоқчимиз. Насиб этиб 1996 йилнинг май ойида бу қурилиш тугаса, Марказий Осиё мамлакатлари иқтисодий жиҳатдан кескин юксала бошлайди. Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари, Европа давлатлари билан яқин йўл орқали алоқа қила бошласак, биз ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам маънавий жиҳатдан юксаламиз. Халқаро туризм ривожланади.

— Айтганингиздек, тарихимизга муносабат ўзгармоқда. Лекин ўрта мактабларда дарс бераётган тарих ўқитувчилари ўша-ўша шўро даврида тарбияланган ва таҳсил олган муаллимлардир. Улар билан ишлаш, уларга ёрдам бериш борасида институтингизда қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Бу соҳада Халқ таълими вазирлиги, Олий таълим вазирлиги жуда катта ишларни бажаришмоқда. Биз ҳам жуда қисқа вақт ичида ҳамма ишимизни йиғиштириб қўйиб, ўқитувчиларимизни рўй-рост тадқиқ этилган тарих билан озиқлантириш мақсадида — 6, 7, 8, 9-синфлар учун бешта дарслик яратдик ва улар 1994 йилнинг сентябрида муаллимларимизнинг қўлларига етиб борди. Такрор айтаман, бу дарсликлар ўқувчилар учун эмас ўқитувчилар учун қўлланмадир. Эндиги вазифамиз эса ўша дарсликлар асосида, тарих муаллимларининг иштирокида болалар психологияси ва дарс ўтиш услубларини ҳисобга олган ҳолда ўқувчилар учун мўлжалланган янги дарсликлар яратишдир.

— Сўнгги саволим: сиз этнограф, археолог ва тарихчи олим сифатида Ўзбекистонимизнинг буюк келажагини нималарда ва қайси соҳаларда кўпроқ кўраяпсиз?

— Биз энг аввало жаҳонга буюк давлат сифатида ўзимизнинг ниҳоятда ибратли маданиятимиз, бой тарихимиз ва илмий салоҳиятимиз билан чиқамиз.

Ўзингиз бир эсланг: IX-XII асрларда жаҳон фанининг кўзини очган, дунёни титратиб юборган фан Марказий Осиёда, айнан Ўзбекистон ҳудудида вужудга келган. Биринчи бўлиб дунёда ташкил этилган Бағдод академиясига бизнинг ватандошларимиз — бобокалонларимиз Аҳмад Кошир Фарғоний билан Муҳамад Хоразмийлар асос солган.

XI асрнинг бошларида Беруний ва Ибн Синолар Маъмун подшолиги даврида Хоразмда иккинчи академияни очишган.

Учинчи академия XV асрда Улуғбек замонасида Самарқандда астрономия мактаби асосида дунёга келди. Кўраяпсизми, биз дунё фани хазинасига уч марта гуркираб кириб борганмиз.

Бир сўз билан айтганда, ўзбекнинг энг катта бойлиги унинг фани, маданияти ва тарихидир.

**«Ўзбекистон овози» мухбири
Замира ЭГАМБЕРДИЕВА
суҳбатлашди.**

ЎТМИШ БИЛАН ТИЛЛАШУВ

Миллатимиз ўзлигини англаётган, аждодлар тарихини билишга интилаётган, узоқ ва яқин ўтмишни ҳаққоний ёритишга киришилаётган ҳозирги кунда мозий билан тиллашаётган археология илмининг зукко билимдони, Ўзбекистон ФА академиги, тарих фанлари доктори, профессор, Абу Райҳон Беруний номидаги республика Давлат мукофоти совриндори, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби Аҳмадали Асқаровнинг илмий изланишлари, тадқиқотлари ғоят долзарб ва илмий-амалий аҳамиятга эга.

Суратда: Аҳмадали АСҚАРОВ (чапда) хорижлик ҳамкасблари билан.

Аҳмадали Асқаров кенг илмий жамоатчиликка камтарин олим, тиниб-тинчимас инсон, тажрибали раҳбар сифатида танилган. Асли наманганлик бўлган оддий деҳқоннинг ўғли академик даражасигача эришиши албатта ўз-ўзидан бўлган эмас. Бунга қанча меҳнату тер тўкишлар, ўткир ақл-заковат, асаблар таранглашуви, кучли ирода, илмий мунозара, тортишувлар эвазига эришилганлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Оддий қишлоқ йигитини илм-фанни эгаллашга, у билан муттасил ва чуқур шуғулланишга ундаган нарса нима эди ўзи? Бу унинг илмга чанқоқлик, ўта тиришқоқ, қобилиятли ва чуқур иқтидор эгаси бўлганлигидир.

Домла умрининг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланди. Олдига қўйилган мақсадга эришиш учун ўқиди, изланди, интилди ва ниҳоят бунга эришди. Чанг ва ғуборларга бурканган, асрлар оша ер қаърида ётган тилсимларни юзага чиқарди, улар билан тиллашди. Қийинчиликлардан чўчимади. Нолимади. Бухоро, Қарши, Сурхон чўлларида, Тошкент ва Фарғона воҳаларидан тортиб, то узоқ Сибирь кенгликларигача бўлган ҳудудларда кўплаб археологик изланишлар ўтказди. Қатор экспедициялар, илмий қидирув ишларида қатнашди.

Аҳмадали Асқаровдаги илмий-тадқиқот ишларига бўлган қизиқиш Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтидаги талабалик йилларида уйғонган эди. Ўша йиллари ўзбек археологиясининг отаси, таниқли олим Яҳё Ғуломов билан бўлган мулоқотлар бўлажак олимнинг кейинги ҳаёт йўлини белгилаб берди. Шунингдек, фан сирларини аспирантурада, Ленинград шаҳрида собиқ СССР ФА Археология институтининг Ленинград бўлимида машҳур археолог М. Грязновдан ўрганган бўлса, раҳбарлик иш фаолияти И. Мўминовдан «юққан».

Устозлари берган таълим, тарбия ва ўгитлар йиллар оша пишиб етилди. Унинг раҳбарлигида ўнта номзодлик ва иккита докторлик диссертацияси тайёрланди. Домла хорижий давлатларда бўлиб ўтган кўплаб халқаро симпозиум ва конференцияларда илмий маърузалар билан иштирок этди. Саксон олтинчи йили у Германия археология институтининг хорижий мухбир аъзоси қилиб сайланди. «Буюк ипак йўли — мулоқотлар йўли» халқаро экспедициясининг илмий раҳбари сифатида хизмат қилди.

Аҳмадали ака ташаббуси, бевосита раҳбарлигида ЎзР ФА Археология институтида бир неча бор минтақавий, бутуниттифоқ ва халқаро илмий конференциялар, симпозиумлар ташкил этилди. У киши раҳбарлигида аҳил археолог-олимлар жамоаси шаклланди. Ўзига хос «Самарқанд археология мактаби» ташкил топди. Домла олиб бораётган олтита илмий йўналишдаги ишларнинг бош йўналиши ибтидоий жамоа тузумининг емирилиши, синфий жамиятнинг вужудга келиши, урбанизация жараёнларининг бошланиши ва ривожланиши даврларини археологик манбалари асосида ўрганилиши билан узвий боғлиқдир. А. Асқаров илмий фаолиятидаги етакчи йўналишлардан яна бири Жанубий Ўзбекистон — қадимги Бақтрия ҳудудидаги бронза даври ёдгорликларининг ўрганилиши, уларнинг қадимги Шарқ цивилизациясидаги тутган ўрни ва аҳамиятининг очиб берилишидир. Ижодий изланиш устознинг «Жанубий Ўзбекистонда бронза даври деҳқончилик маданияти» номли йирик асарида намоён бўлди. Олимнинг муҳим илмий йўналишларидан бири археологияда тортишув бўлиб келаётган муаммо — милоддан аввалги II мингинчи йилликнинг охири — милоддан аввалги I мингинчи йилликнинг бошларига оид «Яз1» типидаги маданиятнинг келиб чиқишини ойдинлаштиришга ҳисса қўшиш бўлди. Устоз Ўзбекистон Фанлар академиясининг «Ўзбекистонда ижтимоий фанлар», «Фан ва турмуш» журналларида Бош муҳаррир ўринбосари, Москвада чиқарилган «Российская археология» журнали таҳрир ҳайъати аъзоси, тарих, археология, этнография соҳалари бўйича мутахассислар тайёрлаш махсус илмий кенгаш раиси сифатида меҳнат қилмоқда.

А. Асқаровнинг тарих ва археология фанини ривожлантиришдаги хизматлари, унинг педагогик ва ижтимоий фаолияти ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги арафасида эса республикада хизмат кўрсатган фан арбоби унвони берилди.

Р. АМИНОВА,
ЎзР ФА мухбир аъзоси, тарих фанлари доктори, профессор.
Р. НОСИРОВ,
тарих фанлари доктори.
Д. БОБОЖОНОВА,
тарих фанлари номзоди.

КВАНТ — ГЛОБАЛ —

янги имкониятлардаги авиасервис

Тошкентда МДҲнинг ҳамма шаҳарлари, Россия авиакомпаниясининг барча рейсларига авиачипталарни сотиш кассалари очилди.

КВАНТ — ГЛОБАЛ —

Домодедово бирлашмасининг ваколатхонаси ва Россия ҳаво йўллари бош агентлиги.

Тел: 33-29-49.

Аломат гаплар

КИМЛАР УЗОҚ ЯШАЙДИ?

Бу саволга олимлар жавоб топгандай бўлиб турибди. Маълум бўлишича, кейинги чорак аср мобайнида Японияда оммавий равишда узоқ умр кўриш бўйича рекорд натижага эришилар экан. Соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотига қараганда, шу ойда тонготар мамлакатнинг 6378 кишиси юз ва ундан ортиқ ёшга тўлган. Олимлар бундай ижобий натижага эришиш сабабларини Японияда муттасил турмуш тарзи яхшиланаётгани, иккинчи тарафдан одамларга кўрсатилаётган тиббий хизмат ҳам узоқ умр кўришда муҳим омил эканини таъкидламоқдалар. Ваҳонлонки, 1963 йили бу мамлакатда аср тенгдошлари 42 марта кам эди. Қизиғи шундаки, боқий умр соҳибларининг кўпчилигини аёллар ташкил этиб турибди. Суэ Утагава эса бугунги кунда ўзининг 111 ёшини нишонламоқда.

САРИМСОҚ СОЧ ЎСТИРАДИМИ?

Кўпчилик, айниқса, ёшлар барвақт соч тўкилишидан азият чекадилар. Бу дарддан фориғ бўлиш учун кураш Ибн Сино давридан буён давом этиб келади. Зеро, халқ табобатида саримсоқдан фойдаланиш ижобий натижалар бераётгани кузатилган. Чунки, саримсоқ таркибидаги фитонцид моддалар ҳар қандай бактерия ва қурумларга қирон келтиради. Айни пайтда саримсоқдаги уффори мойи хосиятли. Бундай мой бош терисига яхши таъсир кўрсатиб, қонни юриштиради, ҳар бир соч тубида жонланиш ҳосил қилади.

Олмонияда чиқадиган «Ландвиртшафтлихе цайтшрифт» журналининг ёзишича, бошдаги қазғоқларга барҳам бериб, сочнинг ўсишига йўл очади. Иложи бўлса, бошнинг соч тўкилиб кетган ерига майдаланган ёки гўшт майдалагичдан чиқарилган саримсоқ бўтқасини кунига бир маротаба суркаб туриш тавсия этилади. Орадан икки соат ўтгач, атир совун ёки шампун билан яхшилаб ювилади. Бу муолажа 7-10 кун такрорлангач, умид нишоналари кўзга ташлана бошлайди ёки бошнинг тукли ерларида авж олиш пайдо бўлади.

ТАНЛАБ ОЛИШ ВА ҚУЛАЙЛИК ИМКОНИЯТИ КАТТА

15 сентябрдан 30 сентябргача кўргазма-савдо

SAVR, Ltd жаҳондаги энг яхши ишлаб чиқарувчиларнинг молларини ТАКЛИФ ЭТАДИ

Офис мебели

☑ Алоқа воситалари:
офис АТСлари,
радио телефонлар,
автожавоб берадиган телефонлар
☑ Офис соатлари, чўнтак телевизорлари
☑ Ёзув-чизув моллари

Ҳақ тўлаш — пул ўтказиш, чек билан.

Улгуржи харидорларга имтиёзли нархларда СОТИЛАДИ!

"ЛОЛА" офис-маркази Халқлар дўстлиги кўчаси, 100 С.Раҳимов метро бекати яқинидаги 12 қаватли бинонинг 5-қавати.

Футбол

ЯРИМ ФИНАЛЧИЛАР АНИҚЛАНДИ

ЎЗБЕКИСТОН кубоги учун ўтказилган чорак финал учрашувлари якунланди.

Маълумки, «Суғдиёна» футболчилари дастлабки учрашувда ғалаба (3:0) қозонишган эди. Такрорий ўйинда «Нурафшон» ҳозирча ўйинларда қатнаш маёттанлиги учун, «Суғдиёна»га ғалаба ёзилди. «Нефтчи» билан «Трактор» жамоалари учрашувида эса корхона футболчиларининг омадлари келмади. Чемпионлар 2:0, 3:2 ҳисобида устун келиб, ярим финалга йўлланма олишди. «Навбаҳор»— «Темирйўлчи» учрашуви 2:0, 4:2 ҳисобида тугади. Пахтакорчилар эса МҲСК жамоасининг ҳужумларига дош беришa олмади. Армиячилар 3:1 ва 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Шундай қилиб ярим финалда «Нефтчи» —»Навбаҳор» ҳамда МҲСК — «Суғдиёна» жамоалари ўзаро куч синашадиган бўлишди.

Боболаринг анойи эмас...

Шарқшунос олим Маҳмуд ҲАСАНИЙ таҳрири остида

ҲИКМАТЛИ ГАП

Бир куни Анушервон ўзи танҳо ўтирган эди. Кўп ўтмай унинг олдига Юнон, Мубад, Фарруҳзод, Бўзўргмеҳр ва бошқалар кириб келишди. Анушервон уларга қараб деди:
— Бу катта анжуман бўлди. Келинглар, ҳар биримиз биттадан ҳикматли гап айтайлик, токи сўзимиз бошқаларга ибрат бўлсин!
Сўнг Мубадга қараб:
— Сен нима дейсан? — деди.
Мубад деди:
— Икки нарса борки, улар бир-биридан яхшидир. Масалан, ҳунар билимдан яхши, иш эса яхши сўздан афзал.
Анушервон:
— Кенгроқ тушунтир! — деди.
Мубад давом этди:
— Ҳар кимнинг ҳунари бўлмаса у қуруқ девор билан тенг. Ҳар кимнинг сўзи чиройли бўлса-ю, иши ёмон бўлса фойдасиз шамол кабидир.
Анушервон Хуршидга қараб:
—Сен нима дейсан? — деди.
Хуршид:
— Жаҳонда икки нарса бор, ўша икки нарсадан ҳеч нарса яхши эмас, биринчиси — хурсандчилик, иккинчиси — беозорлик! — деди.
Анушервон:
— Кенгроқ тушунтир! — деди.
Хуршид:
— Ҳар ким борига қаноат қилиб хурсанд яшаса ҳеч кимга эҳтиёжи тушмайди. Кимки ҳеч кимга озор бермаса, ҳеч кимни хафа қилмаса ҳеч кимдан хавф емайди! — деди.
Анушервон Бўзўргмеҳрга қараб:
— Сен нима дейсан? — деб сўради.
Бўзўргмеҳр:
—Эй Анушервон, одамлар қуйидаги нарсаларга амал қилмасалар, ҳеч қачон хурсандлик юзини кўрмайдилар, масалан, борига қаноат қилмаса, етолмайдиган нарсасига интилса, бировнинг қўлидаги нарсага таъма кўзи билан қараса! — деб жавоб берибди.
Анушервон ундан ҳам кенгроқ тушунтиришни сўради. У деди:
— Хурсанд шундай кишики, нима топса, ўшанга қаноат қилади, топганига шукр қилиб, умрини ғамсиз ўтказади. Таъма ва очкўзлик эса ўз жонини қийнашдир. Таъмагир ва очкўз киши ҳеч қачон рост йўлдан юрмайди, ҳамиша кўнгли иллатли бўлади. Ҳар ким ўзини яхшилик йўлига солса ҳамма ёмонликдан омон бўлади, жаҳонда тинч ва осуда яшайди.
Анушервон Юнонга қараб:
— Сен нима дейсан? — деди.
Юнон эса шундай деб жавоб қилди:
— Етти нарса борки, ҳар ким бу етти нарсага амал қилса дунёда яхши отли бўлади. Биринчи — дунёда донолар маслаҳати билан иш қилса, иккинчи — ўз Ватанида бўлса, учинчи — одил бўлса, тўртинчи — сабрли бўлса, бешинчи — қайсар бўлмаса, олтинчи- фойдасидан бошқаларни ҳам баҳраманд қилса, еттинчи — камтар бўлса!
Анушервон Юнондан ҳам бу сўзларни кенгроқ тушунтиришни сўради. Юнон деди:
— Маслаҳат марваридга ўхшайди, одамлар тош деб ҳисобланса, шу тошлар орасидан бирорта марварид сўз чиқиши мумкин. Ишни ўз жойида муносиб ҳолда қилмасанг, зиёни етади. Одиллик билан иш қилинса бу ишга ҳеч ким қарши чиқмайди. Сабр ва чидам барча мушкул ишларни енгиш калитидир. Қайсарлик эса энг ёмон хислат. Камтарлик барчанинг ҳавасини ва ҳурматини қўзғатадиган ёқимли одатдир.
Анушервон бу ҳикматларнинг ҳаммасини ёзиб қолдиришга фармон берди.

«ЖОВИДОНИ ХИРАД»дан.

ТАРИХ ШОДАСИДАГИ ГАВҲАРЛАРДАН БИРИ

Мутолаа

«Кармана заминида худди хазинанинг устидан юргандек бўламан». *Иброҳим ҒАФУР.*

Кармана — икки улуғ тарихий шаҳар Самарқанд ва Бухорони қадим-қадимдан бир-бирига ҳар томонлама боғлаб келаётган муқаддас макон.

Кармана — асрларнинг гоҳ нурли, гоҳ мунгли йилларини, гоҳ қувончли, гоҳ изтиробли нидоларини авлодлардан-авлодларга етказиб келаётган ўлмас наво. Уни чалиб, куйлаб адо этиб бўлмайди.

Кармана — буюк боболаримиз, етук алломалар руҳи мангу макон этган бебаҳо юрт. Бу ерда машҳур олим Али Қушчининг муборак руҳи ҳамиша кезиб юради. Бу тупроққа Мирзо Улуғбекдай буюк алломанинг муқаддас қадами теккан.

Кармана — улуғ шоир ва саркарда Муҳаммад Бобур ўлмас «Бобурнома»да гўзал ва беқиёс таъриф бериб кетган қутлуғ қадамжо.

Кармана — янада обод, кўркам, хушманзара бўлиши учун ҳамиша соҳибқирон Амир Темур эътиборида бўлган эъзозли шаҳар.

Кармана...

Яқинда «Адолат» нашриётида чоп этилган қадим ва навқирон Кармана шаҳри тарихидан ҳикоя қилувчи Аҳтам Ҳотамов, Шухрат Халиловнинг «Йиллар садоси» китобини ўқиб чиққач, беихтиёр хаёлингиздан ана шундай эҳтиросли ўй-фикрларнинг кечиши табиий. Туғилган тупроғи ва униб-ўсган юрти тарихини билмай, унинг кечаги кунидан бехабар ҳолда ватанпарвар бўлолмаймиз. Кармана тарихи фақат карманаликлар учун эмас, балки бу қадим шаҳар Ўзбекистондек улуғвор юртнинг бетакрор бир бўлаги, қадим тарихининг нурли бир саҳифаси бўлгани учун ҳам катта аҳамиятга эга.

Тарих ёлғонни ёқтирмайди. Сохталикни кечирмайди. Алдовни ёмон кўради. Тарих саҳифаларидаги ёлғон худди хирмонда янчилган доннинг сомонига ўхшайди. Салгина эпкин бўлса бас, дарҳол тўзғиб учиб кетади. Собиқ Шўролар тузумининг емирилиб, мустақиллик шамолининг эса бошлаши бизга тарихимизнинг сомон босиб сарғайиб кетган саҳифаларини рўй-рост очиб ташлади. Ўтмишни бутун-бутун авлодлар хотирасидан жудо қилмоқчи бўлдилар. Бу ҳам етмагандек, айрим шаҳар ва туманларнинг асл қиёфалари батамом ўзгартирилиб, социалистик қурилиш ниқоби остида тарихий ва маданий ёдгорликлардан жудо бўлди. Кармана ҳам ана шундай жабр-жафоларни кўп кўрган, кўриб куйган юртлардан бири.

Китоб муаллифлари куюниб ёзганидек, ўнлаб тарихий бинолар, қўрғонлар, арк, чорбоғлар, масжидлар нотўғри сиёсат туфайли буздирилиб, йўқотиб юборилди. Ҳозир уларнинг ўрнида шўр босган тупроқ қолган, холос. Айниқса, сўнгги 35 йил ичида қурилган Навоий шаҳридаги саноат корхоналари Кармана ҳудудидаги экологиянинг кескин бузилишига сабаб бўлди. Масалан, химия, цемент, тоғ-кон заводлари, корхоналар чиқиндилари туман ерларини аёвсиз заҳарлади, хушманзара ва ҳосилдор боғларига шафқатсизларча қирон келтирди, серунум далаларнинг катта қисмини ишдан чиқарди. Бу ўз-ўзидан инсон саломатлигига ҳам салбий таъсир кўрсатиб, турли касалликларнинг келиб чиқишига замин ҳозирлади. Хулоса қилиб айтганда, Кармана тарихининг ибратли ва қувончли воқеалар билан бирга изтиробли саҳифалари ҳам анчагина.

Китобдан Кармана тарихининг энг ёрқин, қизиқарли ва ноёб лавҳалари ўрин олган. Шунингдек, бу ерда тош даври изларининг борлиги ҳақида кенг маълумотлар берилган. Амир Темур даврида бу шаҳарнинг ҳар томонлама обод бўлиб, янада гўзаллашгани алоҳида кўрсатиб ўтилган. Кармананинг қадимги тарихий ва маданий ёдгорликларидан Кўҳна Қўрғон, Арк, Работи Малик, Сардоба, Деҳгарон масжиди, Мир Саид, Баҳром, Қосим Шайх меъморчилик мажмуаси, Амир Абдулаҳад даҳмаси, Мирза ва Гул чорбоғлар ҳақида батафсил ёритилган. Албатта, китобда Кармана тарихи тўлалигича, бус-бутунлигича қамраб олинган ёки батафсил ёзилган деб бўлмайди. Айрим камчиликлар бўлиши табиий. Аммо биринчи марта амалга оширилаётган бу хайрли ишни чин дилдан қўллаб-қувватласа арзийди. Шу ўринда китобни чоп этишда алоҳида жонбозлик кўрсатган ва унга сўзбоши ёзган Навоий тумани ҳокими Мардон Шамсиевнинг хизматини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим. Ҳозир бу ишбилармон раҳбарнинг ташаббуси билан Сардоба, Қосим Шайх мақбараларида таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди. Мустақил Ўзбекистон тарихи қайта ёзилаётган бир пайтда вилоятлар, шаҳар ва туманлар тарихини ўрганиш, ёзиб алоҳида китоб ҳолида чоп этиш ана шу катта тарихнинг янада мукаммал, янада ҳаққоний бўлишида муҳим аҳамиятга эга.

Ашурали ЖЎРАЕВ.

"ФАРҲОД"

ЎЗБЕК-СЛОВАК ҚЎШМА КОРХОНАСИ

қуйидаги насосларнинг кафолат хизмати билан

НАВБАТДАГИ СОТУВИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТУРЛАРИ	Q, м³/соат	H, м	P, кВт
CVHU — 0315 (ЭЦВ5 — 6,3-80)	5,4 ÷ 8,6	79 ÷ 43	2,2
CVHU — 0410 (ЭЦВ6 — 10-80)	8 ÷ 13	93 ÷ 65	4
CVBU — 0706 (ЭЦВ8 — 40-60)	25 ÷ 47	74 ÷ 47	9,2
CVBU — 0710 (ЭЦВ8 — 40-100)	25 ÷ 47	126 ÷ 78	15

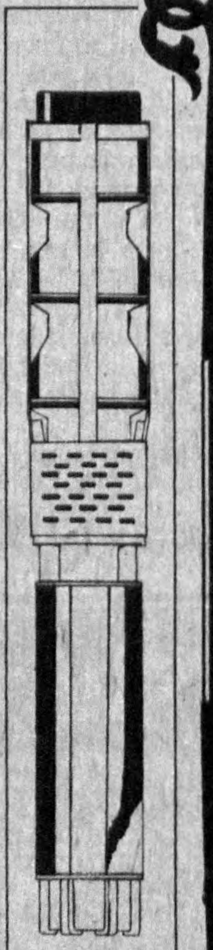

Насослар алоҳида буюртма бўйича кабель ва "Каскад" ҳимоя қурилмаси билан таъминланади.

Нархлар келишилган ҳолда чегириб берилади.

Корхона барча турдаги насосларга таъмирлаш хизматини кўрсатади.

Биз билан узоқ муддатли ҳамкорликни истаган харидорлар учун манзилимиз: 702050. Ўзбекистон Республикаси, Тошкент вилояти, Зангиота тумани, Н. Ҳожибоев кўчаси – 1 "А".
(Мўлжал: Ал Хоразмий автобекати рўпарасида).

ТЕЛЕФОНЛАР:
ОФИС: (3712) 35-76-09, Факс: (3712) 34-29-50,
ЗАВОД: (3712) 74-04-16, 72-39-52, (297) 52-499, 52-675.

ЭНГ САРА ВА АРЗОН

"ХАРУША-МАЮР ЛТД"

қўшма корхонаси

Тошкентдаги омбордан Германияда ишлаб чиқарилган PC/AT GX 486 DX40 шахсий компьютерларини ТАКЛИФ ЭТАДИ.

ШОШИЛИНГ, УЛАР 386 SX 33 КОМПЬЮТЕРИ БАҲОСИДА СОТИЛМОҚДА.

HARUSHA MAYUR LTD

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Новомосковский кўчаси, 23-А уй. Телефонлар: (3712) 67-66-08, 67-69-94.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 25

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Эски саройда". Мультфильм.
18.20 "Чорраҳа".
18.55 Эълонлар.
19.00 "Ахборот" (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Футбол шарҳи.
19.35 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ахборот".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Туркистон — умумий уйимиз". Мухтор Шаханов билан мулоқот.
21.45 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз". Видеофильм. 4-қисм.
22.50 Эълонлар.
22.55 — 23.20 "Ахборот".

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. "Кўзмунчоқ".
19.00 "Уй остонадан бошланади...".
19.25 "Параллель".
19.55 "Шифокор билан мулоқот".
20.25 "Спорт-тайм".
20.55 "Неварамиз милицияда ишлайди". Бадиий фильм.
22.20 — 23.00 "Ҳунари бор — хор бўлмас". Кинодастур.

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.10 — 21.45

* * *

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.45 — 01.40

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мультькарусель".

"ОМАД" таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 "Салом, ёшлар!".
21.30 "Жаҳон географияси".
22.20 Эълонлар.
22.25 Видео — "О".
00.05 Эълонлар.
00.10 "Курьер".
00.30 "... яна об-ҳаво ҳақида".
00.40 — 00.50 "Постфактум".

СЕШАНБА, 26

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз". Видеофильм. 4-қисм.
10.05 "Ёшлик" студияси. "Эзгуликка интилиб".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 "Қўнғироқча".
12.30 — 14.30 "Умидлар йили". Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Жасур чўпон бола". Мультфильм.
18.20 "Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари".

*

18.55 Эълонлар.
19.00 "Ахборот" (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 "Навоийхонлик". Адабий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ахборот".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Кетма, севгилим". Шомаҳмуд Шораҳмедов куйлайди.
21.30 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз". Видеофильм. 5-қисм.
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.45 "Ахборот".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

18.30 "Мультфейерверк".
18.45 "Табиат дунёси".
19.35 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
19.55 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.45 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 "Видеогид".
21.30 "Теле-ателье-шоу".
21.40 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.30 — 9.00

* * *

18.10 — 21.45

* * *

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.45 — 00.40

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.55 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари.
21.15 "Рангинкамон" (тожик тилида).
22.00 "Жаҳон ва биз".
22.50 — 23.25 "Соккер-клуб". Футбол шарҳи

ЧОРШАНБА, 27

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз". Видеофильм. 5-қисм.
10.30 Инглиз тили.
11.00 "Ёшлик" студияси. "Талабалик йилларим".
11.40 Янги алифбони ўрганамиз.
12.10 "Санъат ғунчалари".
12.45 — 14.45 "Биз танлаган йўл". Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Камолат сари".
18.40 Мусиқий дақиқалар.
18.55 Эълонлар.
19.00 "Ахборот" (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.35 "Маҳтумқули — сўзлар тили туркманнинг".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ахборот".
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Сирдарё вилояти.
21.45 "Тақдиринг қўлингда". Бадиий фильм.
23.05 Эълонлар.
23.10 — 23.35 "Ахборот".

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. "Сиёҳдон одам".
19.30 "Уй ҳайвонот боғи".
19.50 "Дарсга қўнғироқ".
20.35 "Тошкент оқшомида".
21.35 — 23.05 "Кинематограф"

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.30 — 9.00

* * *

18.10 — 21.45

* * *

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.45 — 00.20

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Ёшлик" студияси. "Яхшиларга эргашиб".

"ОМАД" таништиради:

20.25 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари.
20.30 Эълонлар.
20.35 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
21.25 — 00.25 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".

ПАЙШАНБА, 28

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 "Қизалоқ, фильмда ўйнашни хоҳлайсанми?" Бадиий фильм.
10.20 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.50 "Бир ўлкаки...".
11.30 "Фармон ва ижро".
12.00 "Табиат — ҳаёт сарчашмаси". Кинодастур.
12.40 — 14.00 "Ёшлик" видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Фарзанд — умид юлдузи".
18.40 Шеърий дақиқалар.
18.55 Эълонлар.
19.00 "Ахборот" (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 "Санъат олами".
19.50 "Юзма-юз".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ахборот".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Хотира". Бастакор Коммунар Комилов қўшиқлари.
21.40 "Келин". Бадиий фильм.
22.55 Эълонлар.
23.00 — 23.25 "Ахборот".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

18.30 "Омад" тақвими.
18.35 "Кўнгил".
18.40 "Муҳаббатга ошно қалблар".
19.00 "Теле-ателье-шоу".
19.10 Видео янгиликлари.
19.30 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.20 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 — 22.45 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.30 — 9.00

* * *

18.10 — 21.45

* * *

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.45 — 01.00

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Кашф этилаётган имкониятлар".
20.25 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.25 "Юксалиш".
22.05 "Подиум".
22.25 — 23.25 "Ёшлар ва замон".

ЖУМА, 29

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 "Ҳуда-беҳуда гаплар". Бадиий фильм.
10.15 Немис тили.
10.45 "Жараён".
11.25 "Ғазалхон ёшлигим".
12.00 "Умр мазмуни".
12.30—14.30 "Маънавият" видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари".

*

18.55 Эълонлар.
19.00 "Ахборот" (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 "Пул қадри".
19.40 "Етти иқлим садоси". Халқаро шарҳловчилар davраси.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ахборот".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳофизлар хониш қилганда".
21.40 "Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари". "Зулматни тарк этиб". Бадиий фильм.

*

23.10 Эълонлар.
23.15 — 23.40 "Ахборот".

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. "Қўриқхона тепалигида". 1-серия.
19.30 "Билиб қўйган яхши".
20.00 Ёшлар ижро этадилар.
20.30 "Йўлингиз бехатар бўлсин!"
21.00 "Самарали изланишлар".
21.30 "Бизнес-академия".
21.55 "Шаҳар юмушлари".
22.55 — 00.20 "Маҳтумқули". Бадиий фильм (рус тилида).

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.30 — 9.00

* * *

18.10 — 21.45

* * *

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.45 — 23.40

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мультькарусель".

"ОМАД" таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 "Автосалон".
21.30 "Кулгига нима етсин!".
21.50 Эълонлар.
21.55 "Даракчи".
22.05 Эълонлар.
22.10 — 23.50 Видео — "О".

ШАНБА, 30

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 "Ҳаёт йўллари. Бахтиёр Ихтиёров".
9.50 "Онамнинг ўгитлари".
10.30 Қашқадарё вилоят Усмон Юсупов тумани Маданият уйи "Гўзал" ашула ва рақс ансамблининг концерти.
11.00 "Яшил чироқ".
12.00 "Қишлоқ ҳаёти".
13.00—15.00 "Нурли келажак". Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Спорт хабарномаси.
18.10 "Ўйла! Изла! Топ!"
18.55 Эълонлар.
19.00 "Ахборот" (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 "Ватандин яхши ёр ўлмас". Адабий-мусиқий композиция.
20.00 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ахборот".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Санъат усталари". Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаева.
22.10 "Тунги ёғду". Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

9.00 "Мультфейерверк".
9.15 "Табиат дунёси".
10.05 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
10.25 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.15 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 "Видеогид".
12.00 "Теле-ателье-шоу".
12.10 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 "Кинонигоҳ".
14.30—18.30 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".

*

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. "Қўриқхона тепалигида". 2-серия.
19.30 Болалар учун. "Табассум".
20.10 "Кичик дебют".
20.40 "Янги иқтисод".
21.15 "Ҳар соҳадан бир шингил".
21.35—23.05 "Кинематограф".

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 — 21.45

* * *

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.45 — 01.20

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 "Саховат".
10.30 "Мулоқот". Кинокомедия.
11.00 — 11.25 "Меҳригиё".

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
20.20 "Ўзбекистон — ислоҳотлар йўлида".
21.20 "Би-Би-Си" янгиликлари.
21.30 "Бу ажиб дунё".
21.50 "Мусиқий саёҳат".
22.30 — 22.40 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

ЯКШАНБА, 1

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 "Камалак". Болалар учун кинодастур.
10.00 "Ёшлик" студияси. "Ватанимга хизмат қиламан".
11.00 "Цирк! Цирк! Цирк!"
11.45 "Унутилмас сатрлар". Турди Фароғий.
12.30 "Қўшиқларим сизга армуғон".
13.00—15.00 "Маърифат" видеоканали. Ўқитувчилар кунига бағишланади.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Устозлар".
18.35 "Ойнаи жаҳонда...".
18.55 Эълонлар.
19.00 "Панорама" (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 "Якшанба оқшомида". Мусиқий кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ҳафтанома".
21.00 Эълонлар.
21.05 "Деҳқон даладан қайтганда..."
21.50 Спорт кўрсатувлари: 1. Бокс бўйича Осиё чемпионати. 2. Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "МҲСК" — "Навбаҳор".
23.50 Эълонлар.
23.55—00.25 "Ҳафтанома".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

10.00 "Омад" тақвими.
10.05 "Кўнгил".
10.10 "Муҳаббатга ошно қалблар".
10.30 "Теле-ателье-шоу".
10.40 Видео янгиликлари.
11.00 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.35—14.15 "Кинонигоҳ".

***

17.00 "Совға".
17.30 "Жаҳон географияси".
18.20 Эълонлар.
18.25 Видео—"О".
20.05 Эълонлар.
20.10 "Курьер".
20.30 "...яна об-ҳаво ҳақида".
20.40 "Постфактум".
20.50 "Кулгига нима етсин!"
21.15 "Юлдуз-шоу".
22.25 Эълонлар.
22.30 "Даракчи".
22.40 Эълонлар.
22.45—00.25 Видео—"О".

ЎзТВ III

РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 — 22.55

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.55 — 00.55

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

9.00 "Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!". Мультфильм.
9.30 "Менинг кўчам...".
9.45 "Эсдалик учун дастхат".
10.10 "Қувноқ суҳбат".
10.40 "Эртакларнинг сеҳрли олами".
12.10 — 12.20 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
20.05 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.05 "Би-Би-Си" янгиликлари.
21.15 "Маэстро".
21.45 "Спектр".
22.10 "Бу ажиб дунё".
22.30 — 22.40 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги суд-тиббий экспертиза Бош бюроси жамоаси суд-биологик бўлими мудири
Наима Муҳитдиновна ИЗМАИЛОВАнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Чилонзор» савдо ишлаб чиқариш акционерлик жамияти маъмурияти ва касаба уюшмаси 31-дўкон мудири
Пўлат РАШИДОВнинг
бевақт оламдан ўтганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати:
Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Алимқул СУЛТОНОВ (масъул котиб), Аслиддин БОЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

БЎЛИМЛАР:
Мафкура ишлари ва партия ҳаёти — 33-20-36, 36-54-35.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ — 36-26-70, 36-57-19.
Иқтисодиёт — 33-21-43, 36-57-22.
Фан ва маданият — 33-07-20, 36-33-40.
Хатлар ва оммавий ишлар — 33-76-04, 36-54-06.
Ахборот ва спорт — 33-12-56, 36-55-16.
Халқаро ҳаёт — 33-47-80, 33-12-16.
Реклама ва эълонлар — 33-38-55, 36-54-12.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Бухорода -- 3-54-87; Гулистонда -- 2-26-22; Жиззахда -- 3-31-86; Навоийда -- 3-75-43; Наманганда --6-43-43; Нукусда -- 7-58-83; Самарқандда -- 35-22-90; Тошкентда-- 33-54-55; Урганчда -- 6-51-35; Фарғонада -- 26-37-16; Қаршида -- 3-25-79; Қўқўрғонда -- 5-26-24.

Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120. · Газета офсет усулида А--2 форматида босилади. · Ҳажми 2 босма табоқ. · Г -- 0382.

Навбатчи муҳаррир А. МАННОПОВ, навбатчи Э. ЭСИРГАДИЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Босишга топшириш вақти -- 21.00. Топширилди -- 20. 30.

1 2 3 4 5 6.